

WERKGROEP ECOLOGIE EN ONTWIKKELING
Nederlandse Commissie voor Internationale Natuurbescherming
"In 1975 opgericht door Jhr Mr. M. van der Goes van Naters en Dr. M. Jacobs"

Het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal

‘Van woord naar daad’

Daan Wensing (secretaris)
Olaf Bánki
Christiaan van der Hoeven

Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling

Amsterdam, juni 2006

Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling

De Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling (WEO) is een onafhankelijk netwerk van deskundigen werkzaam in de internationale natuurbescherming, dat sinds 1975 bestaat en tot doel heeft het Nederlandse Ontwikkelingssamenwerkingsbeleid te ecologiseren. De WEO maakt onderdeel uit van de Nederlandse Commissie voor Internationale Natuurbescherming van de Van Tienhoven Stichting. De leden zijn afkomstig van universiteiten, natuurbeschermingsorganisaties, de overheid en consultancybureaus, en nemen op persoonlijke titel zitting in de Werkgroep E&O.

Dankwoord

Graag zouden wij alle respondenten willen bedanken voor het invullen en retourneren van de vragenlijsten. Grote dank zijn wij verschuldigd aan de werkgroepleden: Steven de Bie, Annemarie Goedmakers, Severin ten Houte de Lange en Chris Geerling. Zij hebben analyses per beleidsthema uitgevoerd, achtergrond informatie aangeleverd en ons op vele andere manieren ondersteund. Piet Wit heeft een grote bijdrage geleverd aan de eindredactie van het rapport, waarvoor wij hem dankbaar zijn.

1 Inhoudsopgave

1 Inhoudsopgave.....	3
2 Samenvatting.....	4
3 Achtergronden van het BBI.....	5
5 Het BBI bezien vanuit maatschappelijke groeperingen	7
6 Resultaten van de enquête uitgevoerd onder beleidsverantwoordelijken bij Nederlandse ambassades buiten Europa.....	31
7 Een nadere blik op de uitvoering van het BBI.....	38
8 Discussie.....	40
9 Aanbevelingen.....	42
10 Referenties en achtergronddocumentatie.....	43
Bijlage 1	44
<i>Brief WEO aan Ministeries BZ/LNV/VROM/EZ/V&W/OC&W</i>	
Bijlage 2	46
<i>Brief minister van Ardenne- van der Hoeven aan WEO</i>	
Bijlage 3	48
<i>Vragenlijst leden maatschappelijke groeperingen</i>	
Bijlage 4	52
<i>Vragenlijst voor medewerkers van Nederlandse ambassades</i>	

2 Samenvatting

De Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling heeft een evaluatie over de uitvoering van het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal uitgevoerd door middel van het distribueren van vragenlijsten onder leden van maatschappelijke groeperingen en medewerkers van Nederlandse ambassades buiten Europa. Doel is een constructieve bijdrage aan het BBI proces te leveren, zoals tijdens het gehele BBI proces door de werkgroep is gedaan (zie ook bijlage 1).

De belangrijkste bevindingen en aanbevelingen zijn:

- Het BBI is in de praktijk **niet voldoende richtinggevend** geweest voor het Nederlandse internationale biodiversiteitsbeleid, terwijl het dat wel had moeten zijn en daarmee meerwaarde had moeten creëren vergeleken met het bestaande beleid. Door een duidelijke doelstelling en een mandaat te formuleren, krijgt het BBI wel die beoogde meerwaarde.
- De noodzakelijke bestuurlijke wil heeft ontbroken om ambtelijke schotten tussen ministeries te doorbreken. In de afgelopen periode was sprake van een **zeer beperkt commitment** om gezamenlijk tot goede resultaten te komen. De toppen van betrokken ministeries zouden beleid op dit terrein tot prioriteit moeten verklaren. Dit geldt met name voor de ministeries van EZ, V&W en OC&W.
- Het BBI wordt gekenmerkt door een **gebrek aan sturing** en is daardoor vooral blijven hangen op overlegniveau. Hierdoor is een **gebrek aan praktijkgerichtheid** ontstaan en zijn maar weinig nieuwe prioritaire acties uit het BBI ook daadwerkelijk uitgevoerd. Voor een vervolgprogramma is het nodig: een centrale regie te voeren, vast te leggen waar welke verantwoordelijkheden liggen, een gemeenschappelijk budget in te voeren en duidelijk af te spreken wie op welk onderdeel de leiding in handen heeft.
- Een goede **monitoringstructuur ontbreekt** in het huidige BBI. Voor een vervolg is het zaak duidelijke prioriteiten en prestatie-indicatoren op te stellen, opdat het resultaat van het BBI beter gemeten en gestuurd kan worden. Het geld uitgegeven aan het BBI maakt onderdeel uit van de 0.1% van het BBP die per jaar aan biodiversiteitsbehoud besteed moet worden. Hieruit blijkt dat ook die 0.1% (beter) moet worden gemonitord.
- De **toekomst** van het BBI moet niet worden bepaald door het opstellen van een nieuwe beleidsnota maar juist door het daadwerkelijk uitvoeren van het bestaande beleidsprogramma.

Ondanks de soms forse kritiek, wordt het BBI gezien als een noodzakelijk instrument in de strijd tegen biodiversiteitsverlies. Het is nu tijd om dit goede plan om te zetten in daden opdat eindelijk de mede door Nederland veroorzaakte achteruitgang van mondiale biodiversiteit een halt kan worden toegeroepen.

3 Achtergronden van het BBI

Het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal (BBI) is het resultaat van een jarenlang overleg tussen verschillende ministeries, maatschappelijke groeperingen en het bedrijfsleven. Het BBI vormt het eerste gezamenlijke programma van zes ministeries (BZ, VROM, LNV, EZ, OC&W en V&W) over het internationale biodiversiteitsbeleid van Nederland. Het BBI bundelt bestaand biodiversiteitsbeleid van deze zes ministeries, en vertaalt de doelen die Nederland zich gesteld heeft op het gebied van biodiversiteit - onder andere voortkomend uit het Verdrag inzake Biologische Diversiteit - naar concrete stappen te nemen in de periode 2002-2006.

Het BBI bundelt onder andere het Nederlandse staand beleid uit de volgende nota's:

- Nota Natuur voor Mensen, Mensen voor Natuur (NvM, 2000);
- Het 4de Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4, 2001);
- Het Regeringsstandpunt Tropisch Regenwoud (RTR, 1991);
- De 4de Nota Waterhuishouding (1998).

Na een interdepartementale analyse van het Nederlandse staand beleid ten aanzien van internationale biodiversiteit, stelt het BBI drie programmaonderdelen als prioriteit:

1. het versterken van beschermde gebieden, bufferzones en andere elementen van ecologische netwerken;
2. het verduurzamen van het gebruik van biodiversiteit, met speciale aandacht voor agrobiodiversiteit;
3. het verminderen van negatieve effecten van Nederlands handelen op de biodiversiteit in het buitenland

Het BBI-proces is terug te voeren tot het jaar 1998 waarin voor het eerst pogingen zijn gedaan tot het formuleren van een "Rijksvisie biodiversiteit" tussen verschillende departementen van de Nederlandse overheid. Het BBI is in zekere zin de opvolger van het Programma Internationaal Natuurbeheer (PIN) dat liep van 1996 tot 2000. In 2001 zijn de daadwerkelijke consultatie- en commentaarrondes voor het BBI begonnen. Na ondertekening door de ministers van Ontwikkelingssamenwerking, VROM en LNV in 2002 is het BBI aangeboden aan en goedgekeurd door de Tweede Kamer, waarna het officieel gepresenteerd is in april 2003.

Sedert 2003 hebben twee algemene BBI bijeenkomsten plaatsgevonden. Ook werden zo'n acht themabijeenkomsten over specifieke ecosystemen en onderwerpen georganiseerd. Tevens heeft de Nederlandse overheid het zogenaamde "transitiebeleid biodiversiteit" gestart. Dit transitiebeleid staat omschreven in het 4de Nationaal Milieubeleidsplan en is gericht op het ontwikkelen van een nieuwe samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen om beleidsdoelen in 2020 te halen.

Rapportages (gebaseerd op de BBI beleidsmonitor) over de voortgang van het BBI zijn naar de 2de Kamer gestuurd in mei en augustus 2004. Op het moment vindt een tussentijdse externe evaluatie van het BBI plaats, die in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt uitgevoerd door de bureaus NovioConsult Van Spaendonck en CREM. Deze evaluatie heeft betrekking op de periode 2002-2004.

4 Evaluatie van het BBI: aanleiding en opzet

De Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling is reeds in een vroeg stadium bij de totstandkoming van het BBI betrokken geweest. Leden van de Werkgroep hebben actief en soms talrijk geparticipeerd in praktisch alle BBI (thema) bijeenkomsten. Zo wordt de inbreng van de Werkgroep expliciet vermeld in het verslag van de bijeenkomst in Madurodam van 11 mei 2004 (BBI themamiddag: 'Veel gedaan, veel te doen'). Recent heeft de Werkgroep een toezegging gedaan aan de huidige minister voor Ontwikkelingssamenwerking een constructieve bijdrage te zullen leveren aan een succesvolle uitvoering van het BBI (zie bijlage 1). Hierop is door minister van Ardenne- van der Hoeven in een schrijven aan de Werkgroep positief gereageerd (zie bijlage 2).

Om haar toezegging gestand te doen heeft de Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling een vragenlijst over het functioneren van het BBI ontwikkeld. Eind 2005 is de vragenlijst (zie bijlage 3) verspreid. De enquête is eerst verspreid onder de leden van de Werkgroep Ecologie & Ontwikkeling, allen deskundigen werkzaam in de internationale natuurbescherming. Hierna is besloten deze enquête verder te verspreiden onder mensen uit het netwerk van de Werkgroep, waaronder het bossenoverleg¹. Een verkorte versie van de vragenlijst (zie bijlage 4) is verspreid onder medewerkers van 39 Nederlandse ambassades buiten Europa, in landen waar het BBI van toepassing zou kunnen/ moeten zijn.

Daarnaast is de uitvoering van het BBI in het algemeen en op specifieke thema's (versterken van ecologische netwerken, verduurzamen gebruik biodiversiteit en verminderen negatieve effecten Nederlands handelen op biodiversiteit buitenland) getoetst. De algemene vraag hierbij is steeds: hoe is het gesteld met de uitvoering van het BBI en de realisatie van de doelstellingen?

Zowel de vragenlijsten als de thema-analyse zijn ontwikkeld door een "task force" van leden van de Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling. De analyse van de vragenlijsten is ondersteund door bronnenonderzoek naar de uitvoering van de specifieke BBI prioriteitsdoelen en andere BBI documentatie. De drie BBI beleidsthema's zijn geanalyseerd door leden van de Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling aan de hand van eigen ervaringen, interviews en (geschreven) bronnen analyse, waaronder het internet.

¹ Het Bossenoverleg is een periodieke bijeenkomst van personen die werkzaam of actief zijn in het veld van beleid, onderzoek, beheer en bescherming inzake bossen buiten Nederland.

5 Het BBI bezien vanuit maatschappelijke groeperingen

Hieronder zijn de resultaten weergegeven van de enquête onder medewerkers van maatschappelijke groeperingen. Van de 39 aangeschreven personen afkomstig uit maatschappelijke groeperingen hebben er 17 een ingevulde vragenlijst teruggestuurd. Bijna alle respondenten zijn leden van de Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling. Gezamenlijk bestrijken zij binnen de “sector internationale biodiversiteit” een breed maatschappelijk veld. Vijf personen hebben schriftelijk kenbaar gemaakt geen directe relatie te hebben tot het BBI binnen hun werkzaamheden en dus niet voldoende bij machte te zijn om de gestelde vragen binnen dit onderzoek te voorzien van een gedegen antwoord. Vanwege de diversiteit in antwoorden op de 17 ingevulde vragenlijsten, is er voor gekozen de resultaten weer te geven zonder te veel interpretatie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van staafdiagrammen en – in cursieve tekst – citaten uit de ingevulde vragenlijsten.

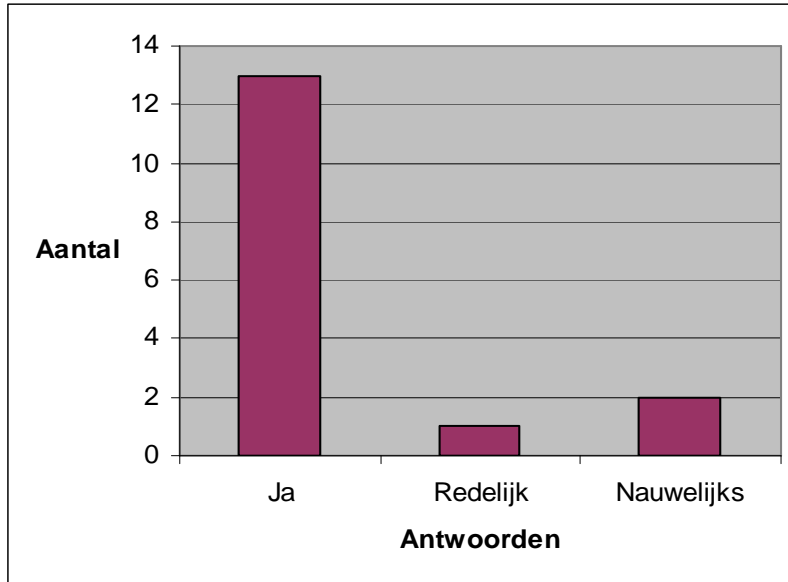
De originele vragenlijst (zie bijlage 3) is opgebouwd uit vijf secties, te weten:

1. Algemeen (vraag 1 en 2);
2. Organisatie van het BBI (vraag 3 t/m 9);
3. De inhoud van het BBI (vraag 10 t/m 21);
4. Relatie BBI met werk (vraag 22 t/m 29);
5. Eindevaluatie van het BBI (vraag 30 t/m 35).

Algemeen

1. Bent u op de hoogte van het BBI?

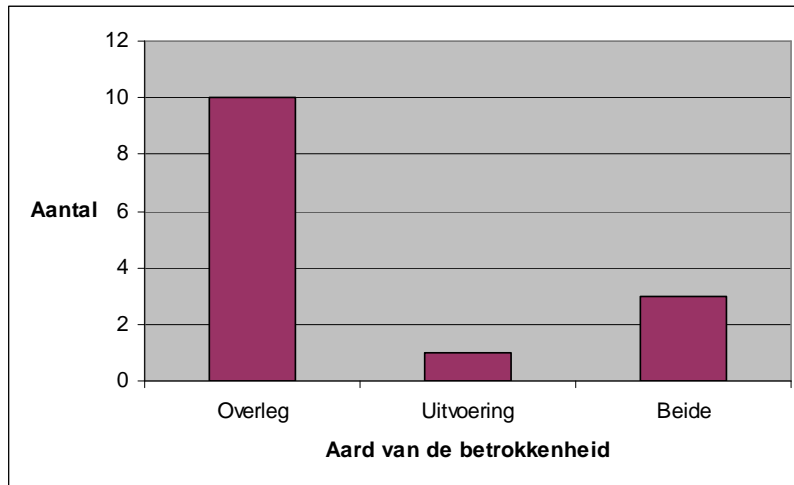
Dertien van de 16 respondenten geven aan op de hoogte te zijn van het BBI, terwijl respectievelijk één en twee respondenten redelijk of nauwelijks op de hoogte zijn.

Figuur 1. Bekendheid met BBI.

2. In welke context bent u in aanraking gekomen met het BBI: is dit alleen op overlegniveau of ook op uitvoeringsniveau?

Uit de respons blijkt dat de meerderheid (10 van de 14) alleen op overlegniveau met het BBI in aanraking is gekomen en slechts vier mensen met het BBI op uitvoeringsniveau te maken hebben gehad.

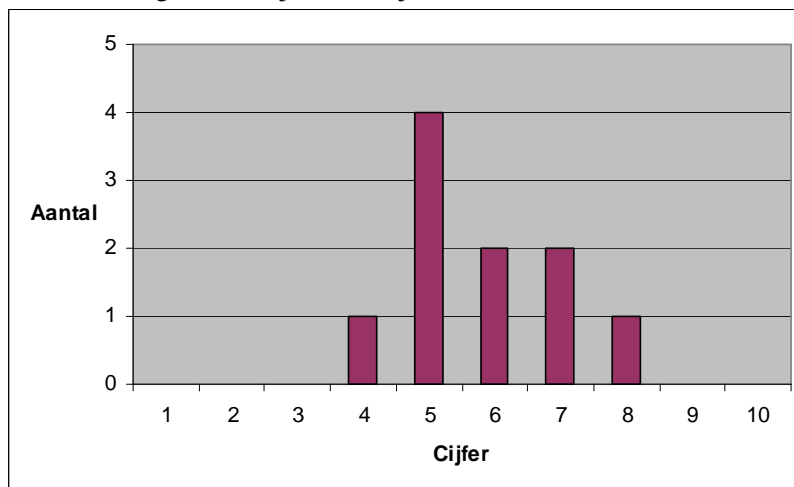

Figuur 2. Aard van de betrokkenheid met het BBI.

Organisatie van het BBI:

3. Wat is uw mening over de organisatie van het BBI?

Het gemiddelde cijfer voor de organisatie van het BBI komt uit op een magere zes (5.8), terwijl het meest toegekende cijfer een vijf is.

Figuur 3. Oordeel over de organisatie van het BBI.

4. Wat is uw mening over de betrokkenheid en afstemming van de betrokken ministeries (bijv: zijn alle ministeries wel betrokken en indien niet, waarom niet? Wordt er samengewerkt of juist niet? Etc.)

- *De betrokkenheid van ministeries varieert enorm. De samenwerking tussen de ministeries is gebrekkig. Ondanks interdepartementaal overleg is in veel gevallen elk departement bezig met zijn eigen belangen. En die belangen stroken heel vaak niet met de doelstellingen van het BBI (denk aan EZ versus het BBI-hoofdstuk Ecologisch verantwoord ondernemen). Ook binnen ministeries zijn er soms tegengestelde belangen, die uitvoering van onderdelen van het BBI in de weg staan (zie o.a. de landbouw(economische) en visserij belangen van LNV versus belangen en doelen van DN / BBI).*
- *Dit was één van de zwakste punten: te weinig betrokkenheid, afstemming en samenwerking tussen de ministeries. Met name bij EZ was er weinig betrokkenheid.*
- *1) Gebrek aan ownership, wil en draagvlak op politiek niveau bij de betrokken ministeries, ook binnen het ambtenarenapparaat lijkt het BBI maar door een deel gedragen te worden*
2) Gebrek aan centrale regie, opstelling veel te vrijblijvend vanwege doorgeschoten ideologie van de "terugtrekkende overheid"
3) Geen transparantie over verdeling van middelen; relatief teveel middelen bij OS, waardoor er te weinig middelen zijn voor natuurbehoud ("versterking van biodiversiteit") buiten de armoedebestrijdingdoelstelling.
4) Territoriumgedrag van de ministeries lijkt onverminderd aanwezig, verhindert gezamenlijke daadkracht.
5) Totale afwezigheid van een aantal ministeries (vooral EZ, verder O&W en VW)
- *Betrokkenheid is er van VROM, OS/ BZ en LNV; ik mis steeds EZ: totale afwezigheid*
- *Het feit dat maar drie ministeries (BZ, VROM en LNV) het BBI uiteindelijk ondertekend hebben en de andere drie er geen ministeriële verantwoordelijkheid aan willen verbinden, is helaas ook direct exemplarisch voor de betrokkenheid van de laatste drie ministeries (met name EZ). Daarnaast wordt er nog te weinig (zichtbaar) samengewerkt ook door de drie ministeries die het BBI wel ondertekend hebben.*
- *VROM/ LNV/ OS = goed, EZ mist!*
- *Geen zichtbare resultaten*
- *Bij BZ viel op dat biodiversiteit bij het nieuwe hoofd weinig prioriteit krijgt*
- *Ik denk dat BBI niet erg bij LNV leeft*
- *Er is sprake van goede samenwerking tussen LNV, OS en VROM, en op deelreinen met EZ en V&W*

5. Heeft u het idee dat de betrokken ministeries zich voldoende kunnen uiten binnen het BBI?

De negen respondenten geven voor deze vraag een gemiddelde beoordeling van een magere zes (5.6).

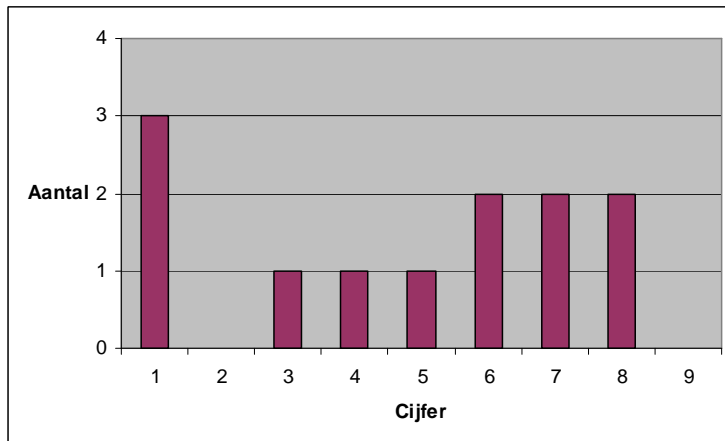

Figuur 4. Uitingmogelijkheden van de individuele ministeries.

6. Wat is uw mening over de inschakeling van relevante maatschappelijke sectoren:

a. Zijn zij voldoende geïnformeerd over het BBI?

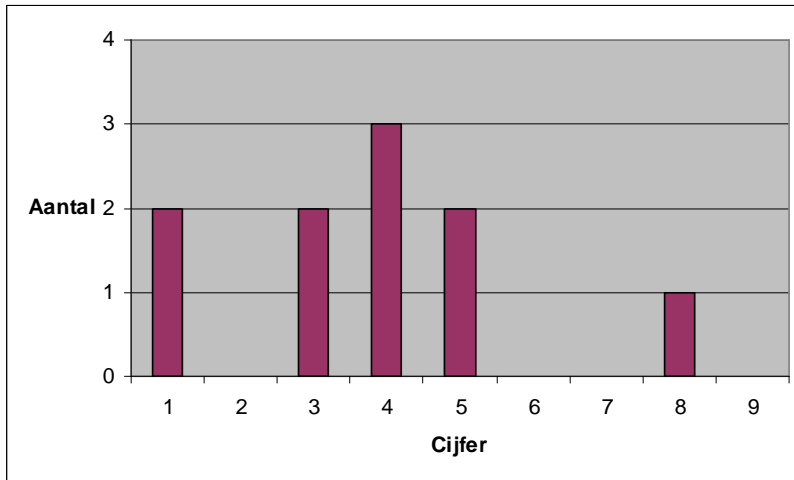
Het gemiddeld oordeel van de respondenten (12) komt uit op een 4.8

Figuur 5. Informatievoorziening aan relevante maatschappelijke sectoren.

b. *Zijn zij betrokken bij de uitvoering van het BBI?*

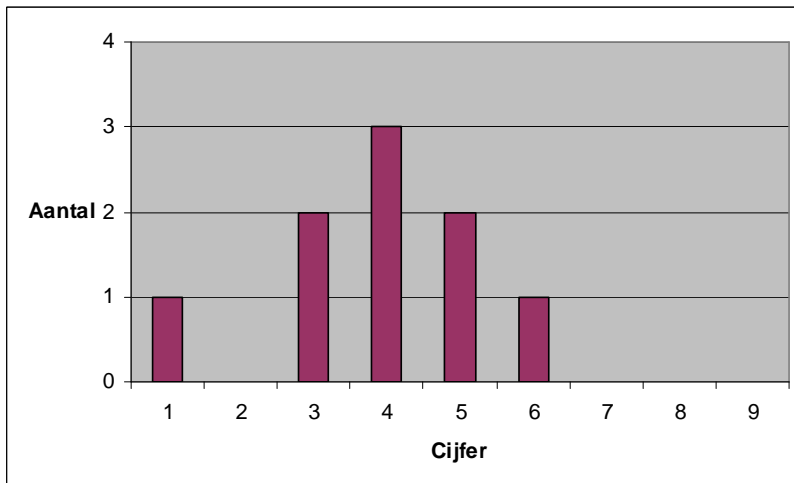
De respondenten (10) geven gemiddeld een 3.9 voor het betrekken van maatschappelijke groeperingen bij de uitvoering van het BBI.

Figuur 6. Betrokkenheid relevante maatschappelijke sectoren bij het BBI.

7. Hoe is de coördinatie van de uitvoering van het BBI

De respondenten (9) geven gemiddeld een 4.1 voor de coördinatie van de uitvoering van het BBI.

Figuur 7. Coördinatie uitvoering BBI.

8. Wat is uw mening over de wijze waarop de prioriteiten zijn vastgesteld gedurende de BBI thema overleggen?

- *Naast de vele going concern activiteiten in het BBI zijn de prioriteiten vrij duidelijk weergegeven in de oranje pagina's². Maar dat zijn er nogal wat. Naar mijn mening is er sinds het van kracht worden van het BBI nog weinig sprake geweest van echt prioriteren, in de zin van: 'dit wel en dat niet' en 'dit nu en dit later'.*
- *Dit verliep zeer participatief, maar was te vrijblijvend, zonder centrale regie (zie eerdere vragen). Een van de oorzaken: voorbereiding van het BBI gebeurde onder te hoge tijdsdruk, te haastig. Meer gedegen voorwerk had het prioriteren daarna moeten vergemakkelijken.*
- *Uitkomsten PIN niet / onvoldoende gebruikt om BBI prioriteiten te bepalen*
- *Naar aanleiding van de stickertjes methode van het consultancybureau tijdens de BBI themabijeenkomsten [red.]: zijn er appels bij peren gesmeten en een boomgaard vergeleken met de werking van een stroomgebied van een rivier. Wie toevallig van sinaasappels houdt en niet aanwezig was, kon achteraf merken dat hun onderwerp een lage prioriteit had gekregen. Is het waarlijk gek dat daar een wat warrige prioritering uitgekomen is met een wat onsamenhangend ogende database aan activiteiten en intenties?*
- *Prioriteiten zijn grotendeels goed gekozen; geen concreet uitvoeringsplan + budget*
- *Slecht. Er zijn geen heldere discussies. Ik denk dat iedereen zijn eigen idee heeft over biodiversiteit.*
- *BBI thema overleggen (ecosystemen) erg zinvol*
- *Meer outreach*
- *Teveel "roept u maar" , te weinig echt strategische prioriteiten. Daardoor geen inzicht op "toegevoegde waarde" BBI.*
- *Ik krijg niet de indruk dat er geprioriteerd wordt*

9. Heeft u een voorstel voor enige verbetering voor een dergelijke prioritering?

- *Als er tijdens een themabijeenkomst vanuit de overheid goede informatie wordt verstrekt over de middelen die al dan niet beschikbaar zijn voor uitvoering van activiteiten en over wat die overheid op een bepaald moment belangrijk vindt en waarom, moet het in principe mogelijk zijn in bovengenoemde zin te prioriteren. In de monitor moet dit dan duidelijk worden aangegeven, zodat transparant is in hoeverre en waarom beleid al dan niet wordt uitgevoerd. Een probleem is dat een BBI-themagroep (overheid dan wel overheid samen met sectoren) van hogerhand geen duidelijk mandaat krijgt om beslissingen te nemen.*
- *Meer overleg nodig tussen ministeries en met belanghebbenden/ uitvoerenden (NGOs, bedrijfsleven, en misschien ook aantal vertegenwoordigende organisaties uit Zuiden).*
- *Zie boekje uitgebracht door de werkgroep E&O en de Van Tienhoven Stichting n.a.v. PIN (De Bie, 1995)*

² In de oranje pagina's van het BBI document staan de acties voor prioritaire programma-onderdelen beschreven

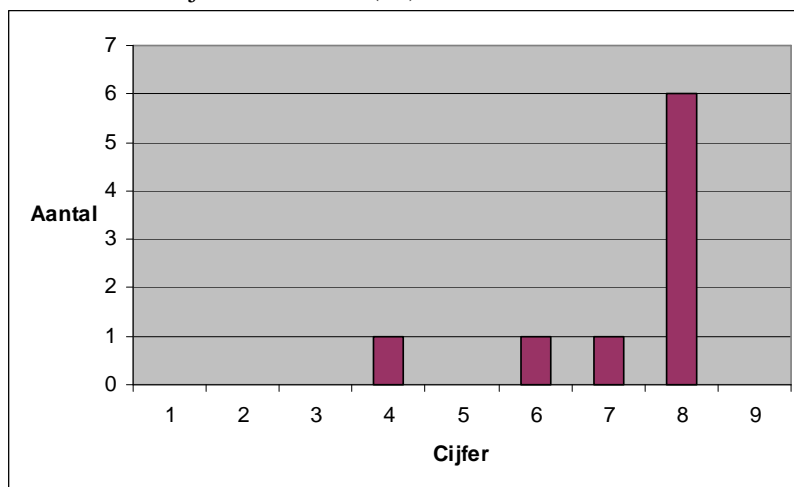
- *Allereerst zal er erkend dienen te worden dat een prioritering met betrekking tot biodiversiteitbehoud of –functionering een niet gemakkelijke opgave is. Er dient dus sprake te zijn van een continu proces van evaluatie, toetsing, analyse en aanpassing of prioriteiten wel de juiste zijn en of de uitvoering wel mogelijk is en ook de goede activiteiten gekozen zijn. Het BBI en de overheid zou juist zich daar op moeten richten om overkoepelend zo'n proces te faciliteren en/ of uit te voeren en te bewaken. Daarnaast wordt er nu te weinig rekenschap genomen van het zelfregulerende karakter van specialisten en specialistische organisaties. Prioriteitstelling moet in feite veel dichterbij de werkvloer plaatsvinden (inclusief op lokale niveaus) en dus dienen hogere niveaus slechts voorwaarde scheppend te zijn (daar moet niet de prioriteit perse worden vastgesteld, maar juist de condities waarin dit alles plaats kan vinden).*
- *Bij elke echte prioriteit + verantwoordelijk (eindver.)ministerie, een team/ partners + een pot geld (WNF, anderen, ministeries, bedrijfsleven) noemen*
- *Eerst tot overeenstemming komen wat we nu precies willen*
- *Behoeft aan heldere definities (bijv hotspots)*
- *1) Going concern-acties (90%), uithoeken en aan veld overlaten*
2) 3 prioritaire velden vertalen in portfolio van strategische interdepartementale en innovatieve projecten, max 4 a 5 per jaaropzetten.
- *Concrete doelen formuleren*

Inhoud:

10. Vindt u dat wat betreft de beleidsvelden:

a. *De juiste thema's zijn gekozen in het BBI?*

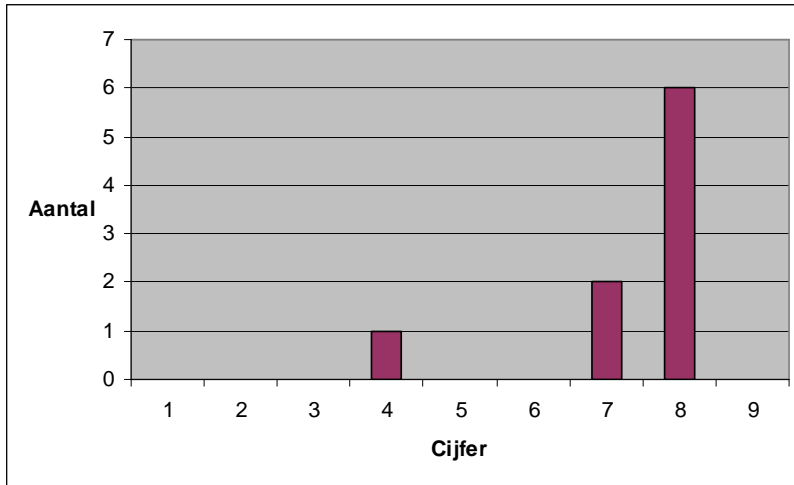
Hierover is men (9 respondenten) positief, een gemiddelde beoordeling van 7.2 en het meest voorkomende cijfer is een acht (6x).

Figuur 8. Beleidsthema's BBI.

b. De juiste ecosystemen zijn gekozen?

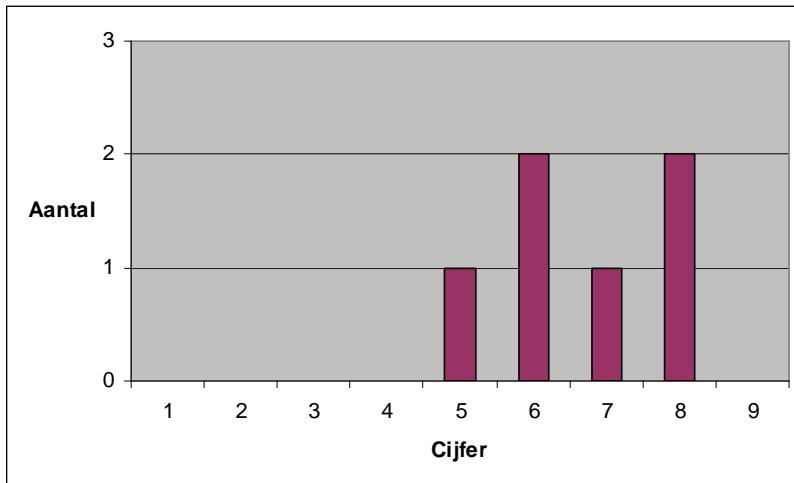
Ook hier is men (9 respondenten) over te spreken. Het gemiddelde cijfer is een 7.3 en de meest voorkomende beoordeling is een acht (6x).

Figuur 9. Ecosysteem benadering BBI.

c. De juiste onderwerpen aan de orde komen op het terrein van kennis en educatie?

Wederom is men (gematigd) positief: een gemiddelde beoordeling van 6.7 (6 respondenten).

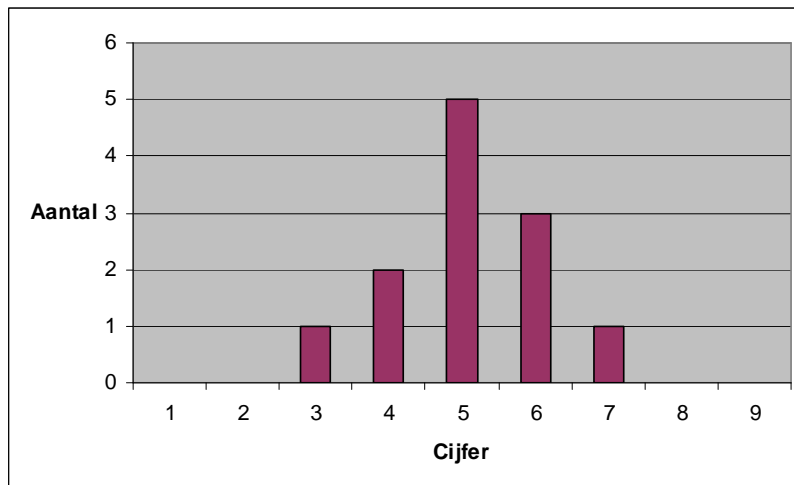
Figuur 10. Kennis en Educatie component BBI.

11. Hoe komt het op u over dat er bij het opstellen van het BBI in feite geen evaluatie is geweest van het PIN?

- *Er is wel een evaluatie van het PIN geweest, maar de resultaten daarvan hebben niet of nauwelijks doorgewerkt in het BBI. M.i. was het ook destijds zo dat er op het niveau waar de beslissingen worden genomen geen echte interesse was voor het PIN, laat staan wat daarover in de evaluatie werd gezegd.. Een lerende organisatie? Nou nee dus.*
- *Niet best. Evaluatie van PIN en ook b.v. ervaringen met RTR zouden belangrijke basis moeten zijn voor vervolgbeleid*
- *Zeer zwak – in strijd met de tegenwoordig ook bij de overheid beleden filosofie van ‘lerende organisaties’.*
- *Als een uiting van slechte bedrijfsorganisatie en beleidsuitvoering (management)*
- *In overeenstemming met het gebrek aan leiding*
- *Het is heel teleurstellend*
- *Negatief*
- *Zeer slecht Eerder is de evaluatie van het RTR al onder de tafel geschoven (Minister Herfkens)*
- *Onbegrijpelijk*

12. Hoe verhoudt in uw mening het staand beleid zich tot de problematiek in het veld?

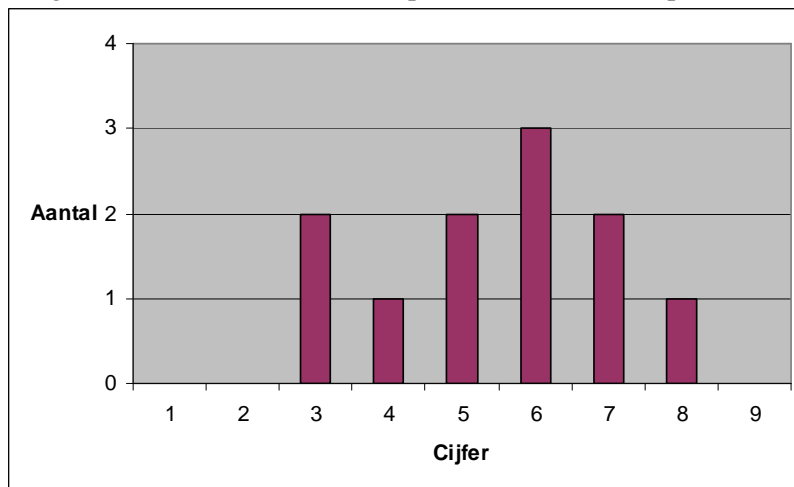
De meest voorkomende beoordeling is een vijf (5x) en het gemiddelde oordeel komt uit op een 5.1 (12 respondenten).

Figuur 11. Relatie staand beleid en problematiek in het veld.

13. Vindt u dat Nederland in die regio's zit, waar het gezien de economische druk op internationale biodiversiteit zou moeten zitten?

Het gemiddeld eindoordeel (11 respondenten) komt uit op een 5.5

Figuur 12. Presentie Nederland in regio's waar economische druk op biodiversiteit wordt uitgeoefend.

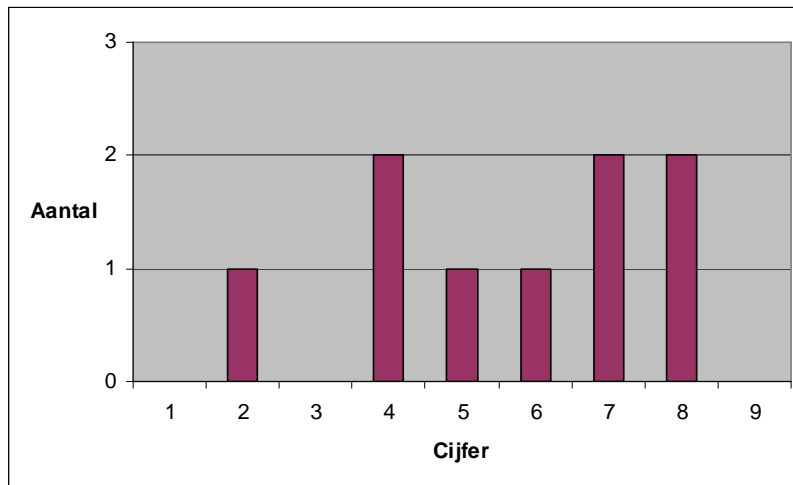
14. In hoeverre bent u van mening dat de plaatsen en onderwerpen waar Nederland in het kader van internationale biodiversiteit en natuur en milieuzaken aandacht aan kan geven, gereguleerd is door inhoudelijke motieven en in hoeverre door mechanismen van uitvoering (bijvoorbeeld landenlijst DGIS)?

- *Uitvoeringsmechanismen spelen een te belangrijke rol. Ondersteuning op het gebied van behoud van biodiversiteit vereist continuïteit, terwijl de OS-mechanismen de laatste jaren sterk onderhevig zijn aan veranderingen (DGIS landenlijst lijkt soms wel een soort knipperbol) als gevolg van uiteenlopende ideeën van individuele ministers. Het is maar zelden zo geweest dat onze inzet vanuit de inhoud werd gestuurd, in de zin van: "daar zijn de problemen op het gebied van verlies aan biodiversiteit het grootst, dus daar moeten we (langdurig) inzetten".*
- *Combinatie van beiden. Het is logisch dat BBI zicht vooral richt op de DGIS-programmalanden, maar een zekere flexibiliteit zou moeten worden toegepast.*
- *Op papier redelijk inhoudelijk, in de praktijk teveel op basis van 'uitvoeringsmechanismen'*
- *Zoals boven onder 13 al aangegeven is, lijkt er in eerste instantie nauwelijks sprake te zijn van een overweging op inhoudelijke gronden; keuzes lijken eerder organisch ontstaan te zijn. Het budget dat aan het BBI ten grondslag ligt is met name afkomstig uit DGIS-gelden en vandaar dat de uitvoering van het BBI zich moet voegen naar de landen waar de Nederlandse diplomatie en de Nederlandse Ontwikkelingssamenwerking op gericht is.*
- *Landenlijst DGIS speelt inderdaad (te) grote rol. Budget BBI zou niet alleen hier afhankelijk van moeten zijn.*
- *Eerst tot overeenstemming komen wat we nu precies willen*
- *BBI is erg breed*
- *Inhoudelijk: 30%, Uitvoering: 70% (1 landenlijst, 2 toevallige experimenten van ambassademedewerkers)*

- *Beide spelen een rol*
- *Mij lijkt het dat inhoudelijke argumenten moeten prevaleren boven de landenlijst*

15. Bent u van mening dat het BBI waarlijk een gezamenlijk standpunt van Nederland is ten opzichte van nationale en internationale biodiversiteitzaken?

Het gemiddelde oordeel van de respondenten (9 in totaal) is 5.7

Figuur 13. Rol BBI als gezamenlijk standpunt ten opzichte van nationale en internationale biodiversiteitzaken.

16. Kunt u punten van verbetering aangeven?

- *Moeilijk! Echt streven naar realiseren van BBI-doelstellingen betekent maatregelen nemen die politiek niet populair zijn.*
- *Er is sterkere behoefte aan*
 - a) betere waardering van ecosysteemfuncties zoals klimaatregulatie (instrument: CDM), waterregulering en biodiversiteit; en*
 - b) innovatieve financieringsmechanismen voor biodiversiteitbescherming zoals trustfunds (nu nog niet mogelijk met OS-gelden), en*
 - c) sterkere koppeling tussen bescherming en duurzaam gebruik.*
- *Zie eerdere vragen. Wat het proces betreft, dit had beter in drie stappen gekund:*
 - 1) door alle partijen gedeelde probleemanalyse,*
 - 2) gedeelde strategie(ën) om de problemen aan te pakken, met tussenstappen en tijdspaden opbouwen, dan pas op eindtargets uitkomen,*
 - 3) uitwerking in een actieplan. Alles volgens logframe-benadering.*
- *Zie boekje uitgebracht door de werkgroep ECO en de Van Tienhoven Stichting n.a.v. PIN (de Bie, 1995)*
- *In het BBI lijken noch tegenstrijdigheden te worden geneutraliseerd, noch kansen volledig te worden uitgespeeld zodat beleid een vermenigvuldigingseffect veroorzaakt.*
- *Breder draagvlak*

- Zie hiervoor Bij de actielijst bij elk punt: 1 ministerie eindverantwoordelijk; 1 individu eindverantwoordelijk; 1 team (breed); 1 budget.
- Zorgen dat er in de ambtelijke top prioriteit bij de uitvoering van dit beleid gelegd wordt

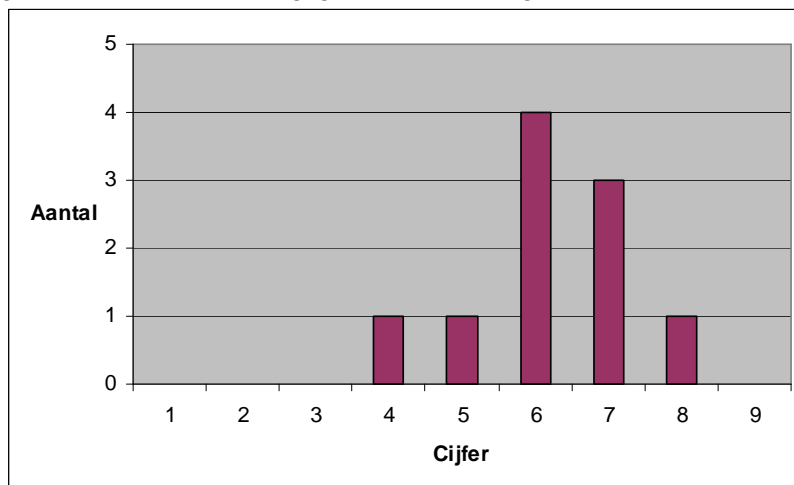
17. In hoeverre brengt het BBI conflicterend beleid aan het licht en in hoeverre zijn acties gericht op het neutraliseren of juist versterken van verschillende beleidsdoelen?

- *Conflicterend beleid wordt in het BBI nauwelijks belicht. Veel noble beleidsdoelen van het BBI zouden moeten doorklinken of worden verwerkt in bijv. economisch beleid (landbouw, visserij, handel en industrie), maar dat gebeurt m.i. onvoldoende.*
- *Grootste gemis: economische 'crisis' brengt de regering maar tot één boodschap: er moet meer geconsumeerd worden ('binnenlandse bestedingen moeten omhoog', 'burgers moeten de hand niet op de knip houden'). Dit is zeer in strijd met de in het BBI voorzichtig geconstateerde noodzaak tot 'verandering in huidige consumptie- en productiepatronen'.*
- *Op onderdelen zal er best blijken van conflicterend beleid; ik weet echter geen voorbeelden. Met betrekking tot de acties etc: geen oordeel*
- *Het BBI is een van de documenten waar je wel het incoherente beleid in terugziet*
- *Lijkt me niet het geval*
- *Heeft hoge prioriteit*
- *Nauwelijks conflicten*
- *Doet het niet*

18. Zijn naar uw mening per beleidsveld:

a. *De acties voldoende concreet geformuleerd?*

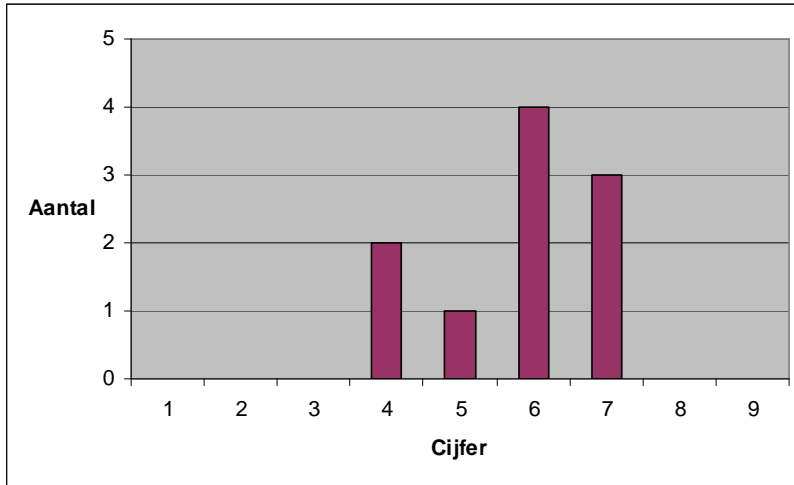
De acties van het BBI zijn naar oordeel van de respondenten (10 in totaal) voldoende (6.3) geformuleerd. De meest gegeven beoordeling was een zes (4x).

Figuur 14. Formulering acties per beleidsveld.

b. *De beoogde resultaten voldoende helder?*

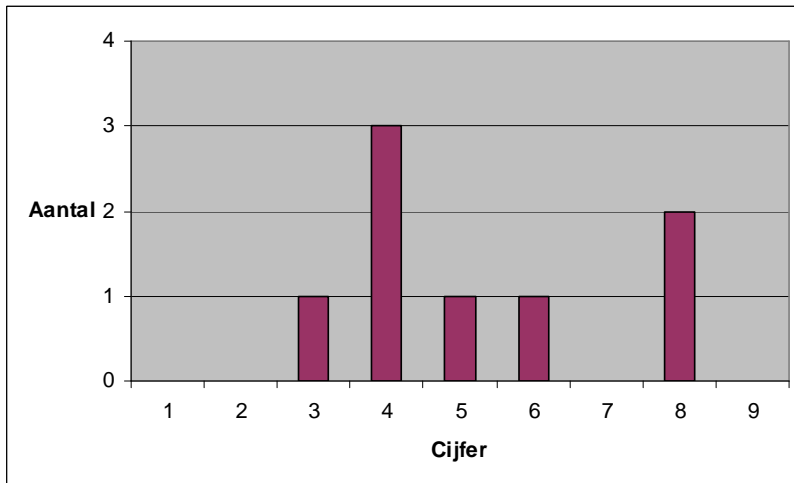
De beoogde resultaten zijn, volgens de respondenten (10), matig helder: 5.8

Figuur 15. Formulering te behalen resultaten.

c. *De acties in uitvoering genomen?*

Het gemiddelde cijfer dat de respondenten (8 in totaal) aan de uitvoering van de acties geven is een 5.3.

Figuur 16. Uitvoering van de acties van het BBI.

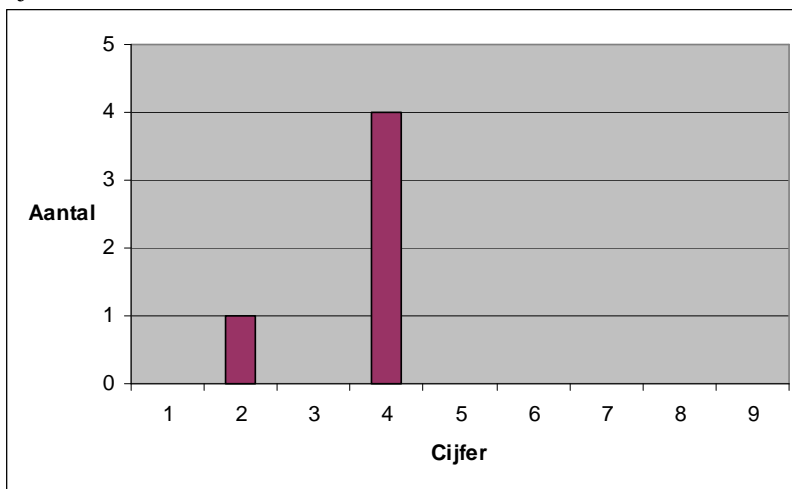
d. *Welke andere acties had u liever opgenomen gezien?*

- *Laten we eerst maar werken aan wat er al in staat.*
- *Versterking van beschermde gebieden uitbreiden, en niet alleen met armoedebestrijdingsdoelstelling (dus niet alleen OS-gelden, tenzij OS haar hoofddoelstelling verbreedt).*
- *Het zijn nu vooral beleidsacties en mijns inziens te weinig acties gericht op daadwerkelijk biodiversiteitbehoud*
- *In het algemeen acties die er op gericht zijn om de meerwaarde van het BBI aan te tonen, waarin verschillende beleidsdoelen gecombineerd worden. Er is nu een duidelijke voorkeur voor ondersteuning*

van acties waarin snel resultaat bereikt kan worden. Het zijn dus acties met een korte termijnvisie. Daarnaast zou ik ook acties willen zien die meer voorzien in bepaalde vragen uit een regio.

- Nog meer focus op financiële mechanismen + Millenium Ecosystem Assessment (MEA) advies overnemen + bouwen aan een andere, gezonde wereldeconomie
 - Conflict and Nature
 - Liefst 90% minder acties, en met strategischer projecten van gezamenlijke departementen
 - Concrete resultaten en niet laten afhangen van goede wil betrokkenen: zie bijvoorbeeld toerisme
- e. Zijn de acties ook afgerond?

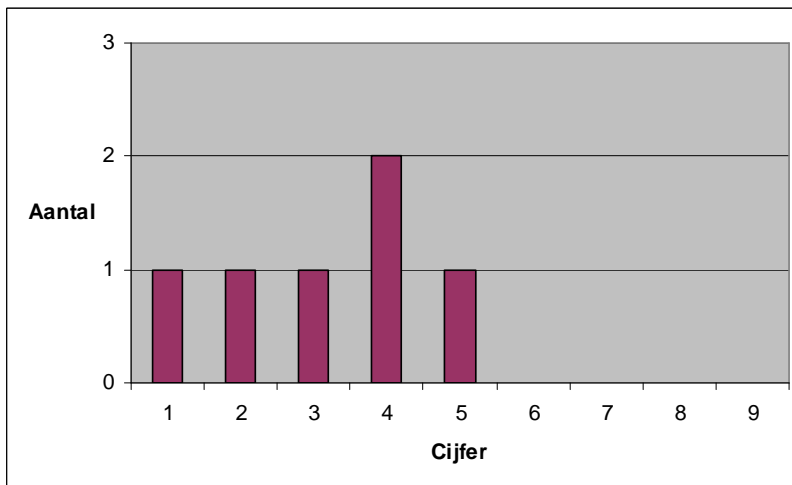
Volgens de respondenten (5 in totaal) zijn de acties van het BBI niet afgerond. Het gemiddelde cijfer hiervoor is een 3.6.

Figuur 17. Afronding acties BBI.

f. Is het resultaat in overeenstemming met wat werd beoogd?

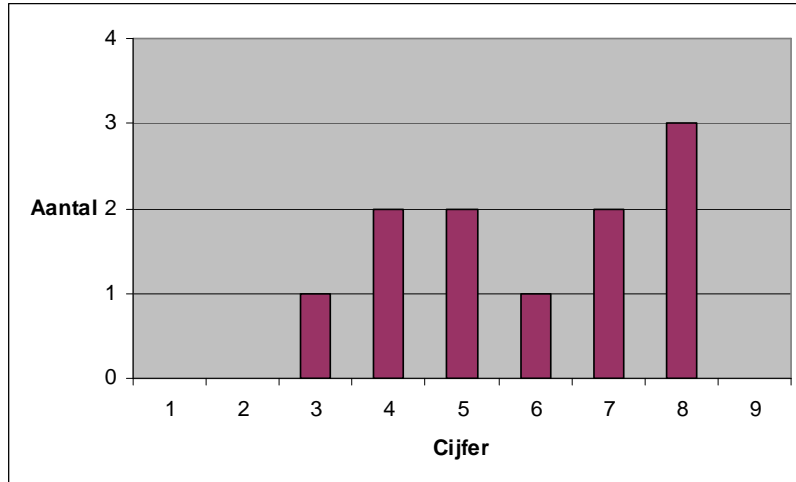
Het resultaat is niet in overeenstemming met wat werd beoogd naar het gemiddelde oordeel van de respondenten (6 in totaal) dat uitkomt op een 3.2.

Figuur 18. Overeenstemming resultaat met wat beoogd werd.

19. Bent u van mening dat de acties die het BBI voorstelt, zijn voortgekomen vanuit een duidelijke objectieve analyse van de problematiek?

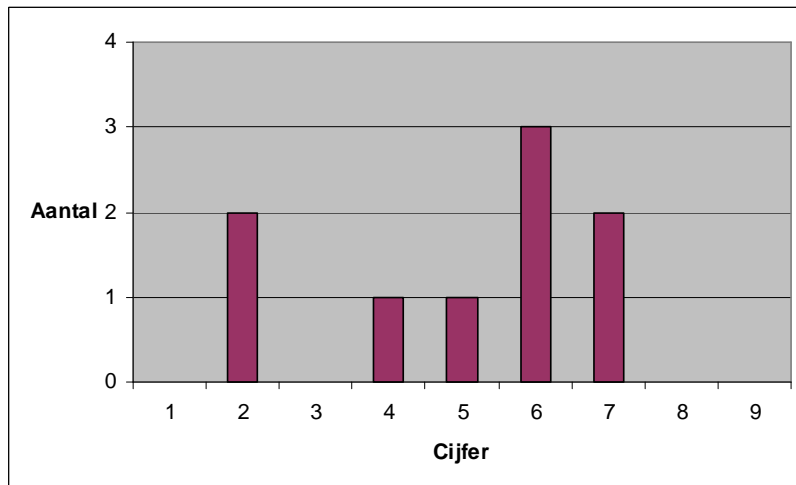
Volgens de experts uit het veld (11 respondenten) berusten de acties van het BBI gedeeltelijk (5.9) op een objectieve analyse van de problematiek.

Figuur 19. Grondslag acties BBI.

20. In hoeverre bent u van mening dat acties van het BBI zijn gestoeld op een bewezen aanpak die tot resultaten leidt?

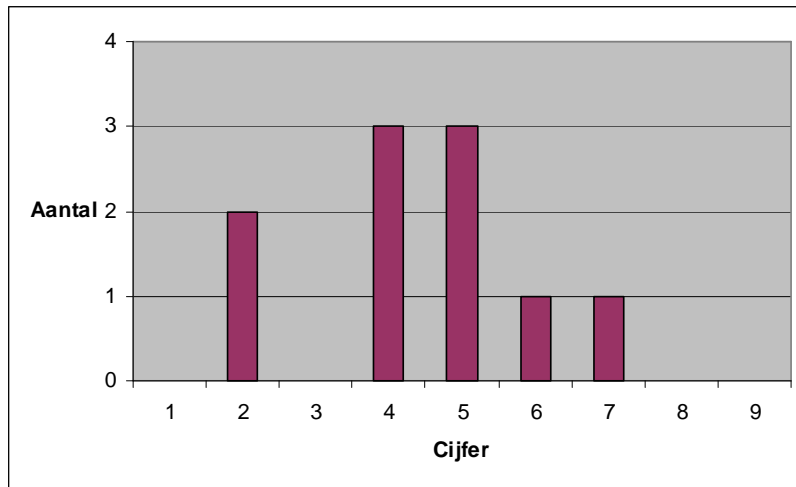
Het gemiddelde oordeel (9 respondenten) is dat de acties van het BBI niet voldoende (5.0) zijn gestoeld op een bewezen aanpak die tot resultaten leidt.

Figuur 20. Acties BBI gestoeld op bewezen aanpak.

21. In hoeverre bent u van mening dat de acties een vernieuwend karakter hebben?

Volgens de respondenten (10 in totaal) hebben de acties geformuleerd in het BBI nauwelijks een vernieuwend karakter, het gemiddeld eindoordeel komt uit op een 4.4

Figuur 21. Vernieuwend karakter acties BBI.

Relatie BBI met uw werk:

22. Op wat voor manier betreft u het BBI in uw werk?

- *In mijn baan als adviseur Biodiversiteit, heb ik te maken met bijna alle aspecten van het BBI*
- *Geen, tenzij (opportunistisch) in lobbyachtige activiteiten om ernaar als bestaand beleidskader te verwijzen.*
- *Alleen via concrete pogingen om het bedrijfsleven bij biodiversiteitbehoud te betrekken maar deze pogingen komen meer voort uit CBD-COP activiteiten dan vanuit het BBI.*
- *Op het moment staat de uitvoering van het Regeringsstandpunt Tropisch Regenwoud nog het dichtst bij mijn huidige werk.*
- *Op geen enkele manier.*
- *Overheid herinneren aan beoogd resultaat/ wijzen op waar visies overeenkomen/ beleid incoherent is*
- *Met alles*
- *Voornamelijk als informatiebron*
- *Uitvoering acties*
- *Niet (3 x)*

23. Indien u het BBI niet betreft in uw werk, waarom dan niet?

- *Geen noodzaak, geen motivatie*
- *Veel speelt zich af op een hoger beleidniveau en ik werk op het moment met name op veld- en regionaal niveau en daar merk ik helaas zeer weinig van het BBI of een Nederlands ontwikkelingssamenwerkingbeleid.*
- *Onbekendheid*
- *Ik hoor er niets van en heb het druk genoeg!*
- *Zou remmend werken met huidige aanpak*

24. Welk beleidsveld (thema, ecosysteem, kennisveld) van het BBI heeft betrekking op uw werk?

- *Alles (3 x)*
- *Tot voor kort: vrijwel alle thema's en ecosystemen.*
- *In principe met alle beleidsvelden.*
- *Geen specifiek thema, etc maar 'bewustwording' en 'impactbeperking'*
- *Duurzaam gebruik van biodiversiteit (met name tropisch bossen), beschermde (terrestrische) gebieden (ook op een regionaal niveau), tropisch regenwoud, diversiteitsmetingen, -opnames, -en inventarisaties in tropische bossen en tevens verantwoord maatschappelijk ondernemen.*
- *Ecosystem approach, sustainable use, co-management, species conservation*
- *Klimaat, duurzaam ondernemen*
- *(tropische) bossen*

25. Kunt u één of twee concrete voorbeelden noemen waar het BBI ondersteunend is geweest in uw werk?

- *Bij meehelpen opstellen Toekomstagenda Milieu*
- *Ik heb het niet nodig voor mijn werk, er is toch geen extra geld beschikbaar*
- *Vanuit het staand beleid is het nieuwe Tropenbos programma in Suriname enigszins ondersteunend. Echt ondersteunend is het BBI echter niet voor de huidige activiteiten die ik uitvoer.*
- *Nee (2 x)*

26. In welk opzicht stimuleert, helpt, ondersteunt, en/ of verstevigt het BBI uw werk?

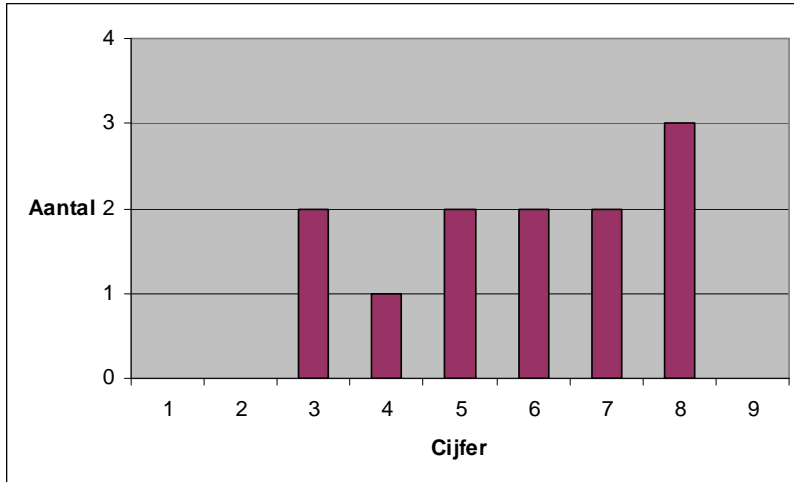
- *Hoe je het ook wendt of keert, het BBI is het belangrijkste referentiedocument voor Nederlands beleid.*
- *Ontwikkeling instrumenten voor biodiversiteit in MVO*
- *Het geeft een raamwerk, en dat kan nuttig zijn*
- *In geen enkel opzicht*
- *Niet (3 x)*

27. Heeft u enig idee/ inzicht over het budget van het BBI, of dit gehaald wordt, en op welke manier gelden besteed worden?

- *Zowel het budget dat achter het BBI schuil gaat (binnen een aantal ministeries) als de jaarlijkse inzet van middelen zijn – ondanks de BBI-monitor – te weinig transparant.*
- *Geen idee*
- *Nee, hier heerst groot gebrek aan transparantie.*
- *Niet echt maar ik vrees dat het niet efficiënt wordt besteed: meer elkaar bezighouden dan echt biodiversiteitsbehoud-gericht*
- *Echt duidelijk is het voor de buitenwereld niet*
- *Nauwelijks*
- *Ik heb begrepen dat er geen extra budget beschikbaar is voor BBI*
- *Zie begroting BZ/ DGIS*
- *Nee (2 x)*

28. Bent u van mening dat het BBI de mogelijkheid biedt om de internationale natuur en milieuproblematiek op een efficiënte wijze aan te pakken, met andere woorden, is dit programma richtinggevend?

De respondenten (12) geven gemiddeld een 5.8 voor de richtinggevendheid van het BBI.

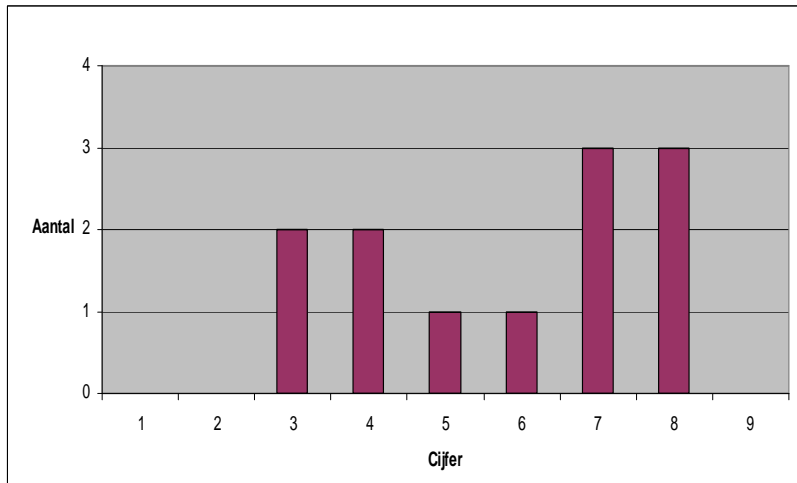

Figuur 22. Richtinggevendheid BBI.

Tot slot:

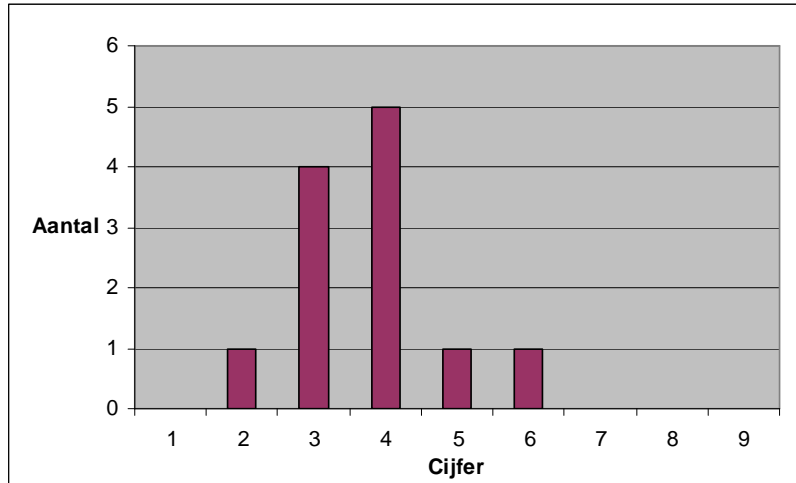
29. Wat is uw eindoordeel over het BBI ?

Het initiële plan van het BBI is gematigd positief ontvangen: gemiddeld een 5.8 (12 respondenten).

Figuur 23. Eindoordeel over plan BBI.

De uitvoering van het BBI is als zwaar onvoldoende beoordeeld: gemiddeld een 3.8 (12 respondenten).

Figuur 24. Eindoordeel over uitvoering BBI.

30. Wat is uw mening over wat er nu moet gebeuren met het BBI?

- *Evaluatieresultaten moeten aangeven wat sterkte en zwakte is, en basis vormen voor aanpassingen waar nodig. Men moet uitvoeren wat als beleid is geformuleerd, door veel sterkere betrokkenheid van en samenwerking tussen de verantwoordelijke Ministeries, bedrijfsleven en NGOs. Probleem is dat biodiversiteit geen hoge prioriteit heeft in Nederlands beleid/ politiek, het is ondergeschikt aan economie.*
- *Afwachten tot er een nieuwe regering is. Intussen de oppositiepartijen hiervoor warm zien te krijgen, dat vergt een slimme lobbystrategie met voldoende middelen. WNF zou hier een belangrijke rol bij kunnen spelen, maar blijft nog altijd op de achtergrond.*
- *Doorgaan MET leiding*
- *Het BBI verdient verdere uitwerking. Er kan een duidelijkere visie ontwikkeld worden door alle belanghebbenden, bijvoorbeeld door de vorming van een aparte commissie die dit verder uitwerken moet (zie boven). De regio's en uitvoeringmodaliteiten kunnen ook specifiek gemaakt worden en vandaar uit kan worden bekeken aan welke activiteiten een regio behoefte heeft. Er is een analyse nodig over welke activiteiten de laatste tijd hebben gewerkt en in hoeverre en op welk niveau (beleids- of veldniveau) resultaten geboekt zijn.*
- *Politiek commitment kabinet-breed, inclusief EZ. MEA advies meenemen en zie vraag 16*
- *Opnieuw starten en centraliseren. Weghalen bij al die ministeries, zodat weer zichtbaar wordt wat er gebeurt en geldstromen te zien zijn.*
- *1) Extra budget
2) Meer prioriteit bij DGIS*
- *Meer outreach*
- *1) 90% going-concern loslaten
2) Per jaar 4 a 5 strategische projecten identificeren, die interdepartementaal en meerjarig zijn, innovatief, lange termijn en met nieuw geld*

3) NA 4 jaar ontstaat zo een strategische portfolio van een twintigtal projecten. Dat is de toegevoegde waarde van het BBI, daarop vindt politieke sturing en rapportage (en debat met de 2de Kamer) plaats.

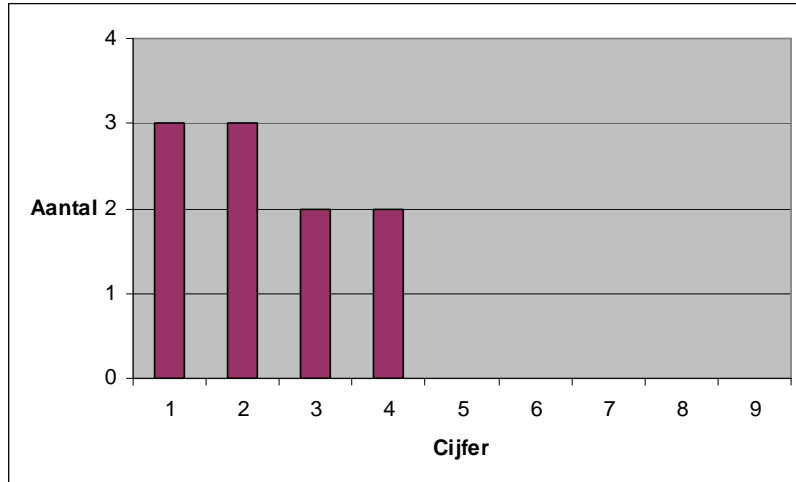
- *Het onderwerp in Den Haag voldoende politiek gewicht geven*

31. Kunt u aangeven waar volgens u de meerwaarde van het BBI in kan zijn?

- *Zou in principe een goed samenhangend en geïntegreerd beleids- en actieprogramma kunnen zijn, waarbij de betrokken Ministeries elkaar versterken en aanvullen.*
- *1) verbindend karakter tussen beleidsterreinen.,
2) redelijk concreet actieplan met meetbare resultaten.*
- *Samenhang van programma (van de Ministeries). Betrokkenheid van stakeholders*
- *Het BBI zou het huidige beleid moeten voorzien van een kader, een breed gedragen visie hoe vanuit Nederland de mondiale biodiversiteitsproblematiek aangepakt kan worden, en daarnaast richting gevend zijn voor nieuw te ontwikkelen activiteiten met een dwarsdoorsnijdend karakter (lees vergaande samenwerking tussen ministeries).*
- *Analyse + kan nog worden geconcretiseerd*
- *Een centrale organisatie met 1 budget en heldere conceptvorming*
- *Meerwaarde zou kunnen zijn dat er extra budget vrijkomt*
- *Duurzaamheid via BZ, betrekken van alle sectoren*
- *Richtinggevend voor ferme prioritering*
- *Nederland kan haar internationale impact ombuigen van een negatieve naar een positieve invloed*
- *Integreren van initiatieven, laten zien van synergie*

32. In hoeverre bent u van mening dat deze meerwaarde op het moment ook gehaald wordt?

Het gemiddelde oordeel van de respondenten (10) komt uit op een 2.3, en de meest voorkomende beoordelingen zijn een één en een twee.

Figuur 25. Meerwaarde BBI.

33. Kunt u aangeven op welke wijze deze meerwaarde versterkt zou kunnen worden en wat de verschillende rollen van overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke groeperingen hierin kunnen zijn?

- *Middels bijvoorbeeld Private Public Partnerships, gefaciliteerd door overheid. Ook communicatie vanuit overheid moet intensiever en beter.*
- *Bedrijfsleven: transparantie over:*
 - (1) eigen bedrijfsvoering,*
 - (2) wat doet een bedrijf op het gebied van (vanuit biodiversiteit gezien positieve en negatieve) beïnvloeding van overheidsbeleid,*
 - (3) groene charitas (subsidies).*
- *Leiding, richting, luisteren*
- *De meerwaarde zou versterkt kunnen worden door continu te kijken wat de potentie en het vernieuwend karakter van het BBI eigenlijk is. Het BBI dient gezien te worden als een proces waardoor er meer samenwerking tussen verschillende ministeries, maatschappelijke groeperingen en het bedrijfsleven ontstaat en waarin er op een meer efficiënte en doelgerichte manier resultaten worden behaald in termen van biodiversiteitsbehoud en beheer.*
- *Samenwerking, allemaal + commitment + geld + capaciteit in steken*
- *Politieke lobby*
- *Harde sancties instellen! Geen vrijblijvendheid!*
- *1) Heldere doelen formuleren*
2) Regelgeving door overheid

34. Welke acties wilt u aanbevelen (graag toelichting van uw mening):

a. *Het opstellen van een nieuwe nota, want het BBI is onvolledig*

Hier was geen van de respondenten het mee eens.

b. *Uitvoering van bestaande acties*

Deze actie werd door drie van de respondenten als de belangrijkste gezien.

c. *Evaluatie van de efficiëntie van het staand beleid in verhouding tot problematiek in het veld en daarna herformulering van acties voor uitvoering*

Zeven van de respondenten gaven aan dat dit de belangrijkste actie is die moet worden ondernomen.

Anders:

- *Bestaande incoherentie aanpakken*
- *WEA-advies meenemen*
- *Bereidheid om echt te erkennen dat dit geen goede zaak is en helemaal opnieuw beginnen*
- *Brief aan van Ardenne en politieke lobby*
- *Meer bekendheid aan geven*
- *Prioritering!*

6. Resultaten van de enquête uitgevoerd onder beleidsverantwoordelijken bij Nederlandse ambassades buiten Europa

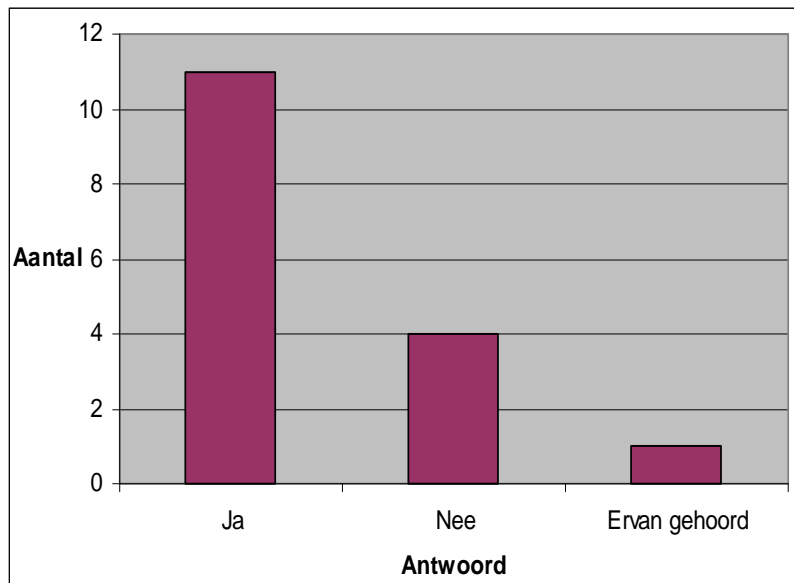
Hieronder zijn de resultaten weergegeven van de vragenlijst die verspreid is onder medewerkers van Nederlandse ambassades buiten Europa. Van de 39 aangeschreven personen hebben er 17 (net zoveel als voor de enquête onder het maatschappelijk veld) een ingevulde vragenlijst teruggestuurd. Enkele respondenten maakten via een e-mail duidelijk dat ze geen tijd konden vinden om deel te nemen aan het initiatief tot evaluatie door de Werkgroep.

Aangezien er 17 reacties op de enquête zijn teruggestuurd en de antwoorden op sommige vragen nogal van elkaar verschillen, is er voor gekozen de resultaten weer te geven zonder al te veel interpretatie. Wel zijn de namen van de landen weggehaald, omdat er mogelijk politiek gevoelige informatie in de enquêtes aanwezig kan zijn en ook de vertrouwelijkheid van de gegevens door de Werkgroep gegarandeerd is. Bovendien draait deze enquête meer om het aangeven van trends dan om het belichten van specifieke gevallen.

De originele vragenlijst staat in bijlage 4.

1. Bent u bekend met het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal?

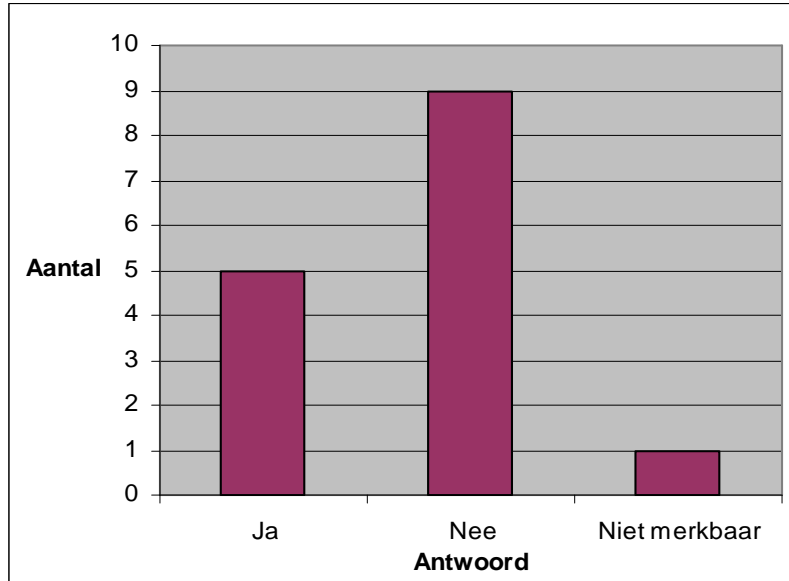
Uit de enquête blijkt dat de meerderheid van de respondenten (elf van de zestien) van het BBI heeft gehoord (1 x), dan wel ermee bekend is (11 maal).

Figuur 1. Bekendheid met het BBI.

2. Heeft u in uw werk profijt van het BBI?

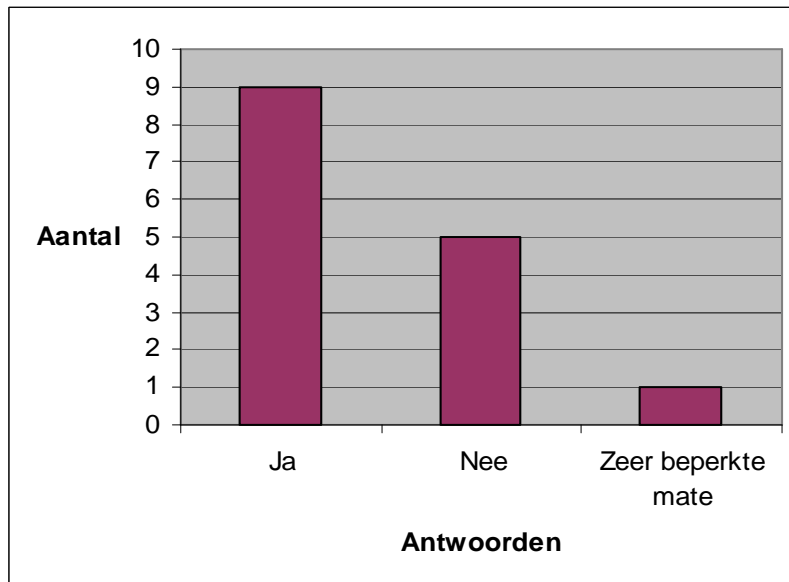
Negen van de vijftien respondenten zijn van mening geen profijt van het BBI te hebben, dan wel dat het profijt niet merkbaar is (1x). Vijf andere respondenten zijn van mening wel profijt van het BBI te hebben tijdens het werk.

Figuur 2. Profijt van het BBI.

3. Sluit het BBI aan bij de problematiek die u in het land waar u werkt aantreft?

De meerderheid (9 van de 15) is van mening dat het BBI aansluit bij de problematiek in het land waar men werkzaam is. Eén respondent geeft aan dat het BBI in zeer beperkte mate aansluit en vijf andere respondenten geven aan dat er geen aansluiting is.

Figuur 3: Aansluiting BBI met problematiek in land.

4. Indien mogelijk kort de thema's noemen waarbij het aansluit:

- *Bescherming van gebieden met hoge biodiversiteitswaarde, versterking van de institutionele capaciteit om die gebieden te beschermen, verbeteren van wetgeving op biodiversiteitsgebied.*

1) *Relevant:*

- *bijdragen aan /op de kaart zetten van het behoud van biodiversiteit in een land waar dit laag op agenda staat*
- *ondersteunen relevante organisatie in het land, capaciteitsontwikkeling*
- *concrete verbeteringen/conservatie activiteiten*

2) *Minder relevant:*

- *de uitvoering van BBI projecten is een NL onderonsje waarbij een ieder elkaar de bal toespeelt*
- *internationale NGOs worden in de coördinatie en uitvoering van projecten en activiteiten getrokken die veel beter (maar minder soepeltjes) voor een deel aan lokale organisaties dienen te worden overgelaten (lokale ngo's, gedecentraliseerde bestuursorganen bv gemeentes)*
- *weinig capaciteitsontwikkeling op nationaal niveau*
- *zeer geïsoleerde beschermingsactiviteiten*

- *Wetland management and marine biodiversity preservation*

- *Biodiversity is an important issue in all countries that fall under our responsibility; however, only in one real serious action is being taken.*

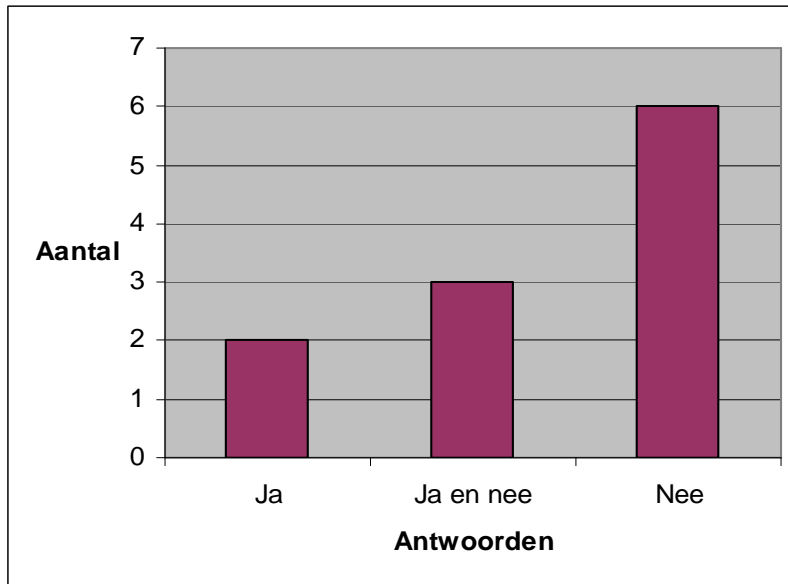
-

- *biodiversiteit - ecologische netwerken*
- *ecologisch verantwoord ondernemen*
- *klimaat*
- *bosbeheer*
- *wetlands*
- *integraal waterbeheer*

- *The themes are formulated in such general terms that they are, I guess, more or less globally relevant. However the action programmes seem first of all relevant at the European level, secondly at global policy discussions and thirdly and more remotely for actions in individual developing countries.*

5. Loopt de implementatie van de drie beleidsvoornemens, van het BBI in het betreffende land / regio waar u werkzaam bent naar wens?

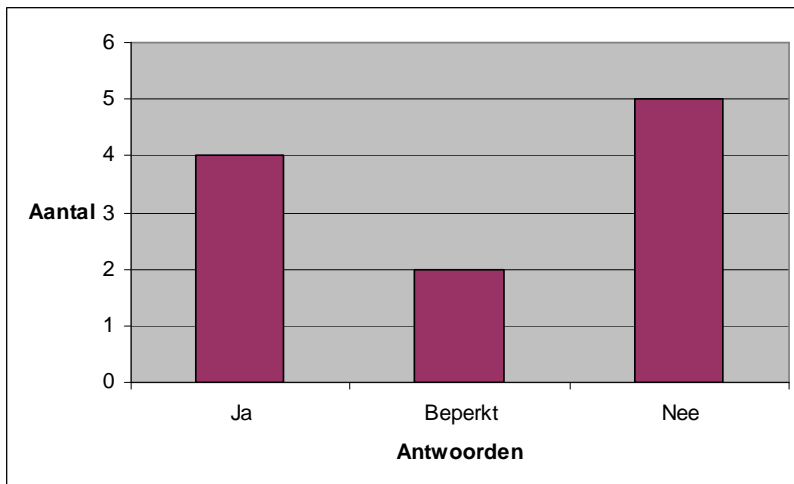
Op deze vraag geven twee respondenten een positief antwoord. Zes mensen geven aan dat de implementatie van het BBI niet naar wens verloopt. Verder zijn 3 mensen van mening dat het zo wel ja als nee kan zijn.

Figuur 4: Implementatie van het BBI.

a) *Ecologische netwerken*

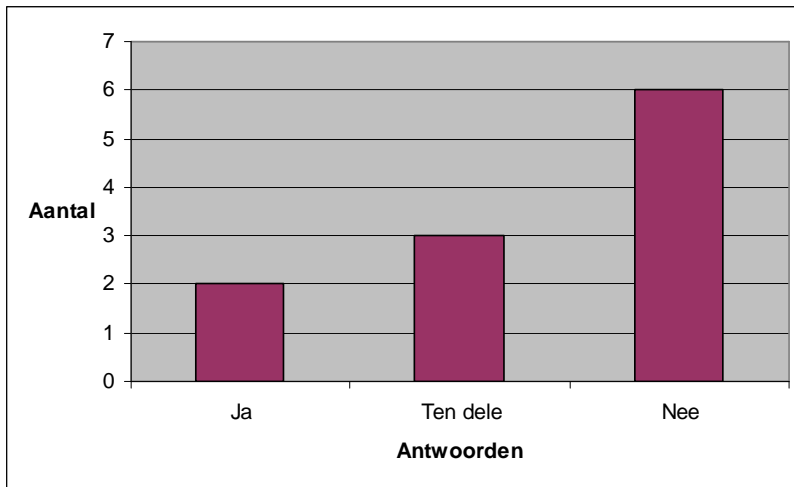
Over het BBI thema ecologische netwerken zijn vier van de elf respondenten tevreden over de implementatie. Twee respondenten geven aan in beperkte mate tevreden te zijn en vijf respondenten zijn geheel niet tevreden.

Figuur 5: Tevredenheid implementatie BBI-thema *Ecologische Netwerken*.

b) Reductie negatieve effecten van NL economie op biodiversiteit elders

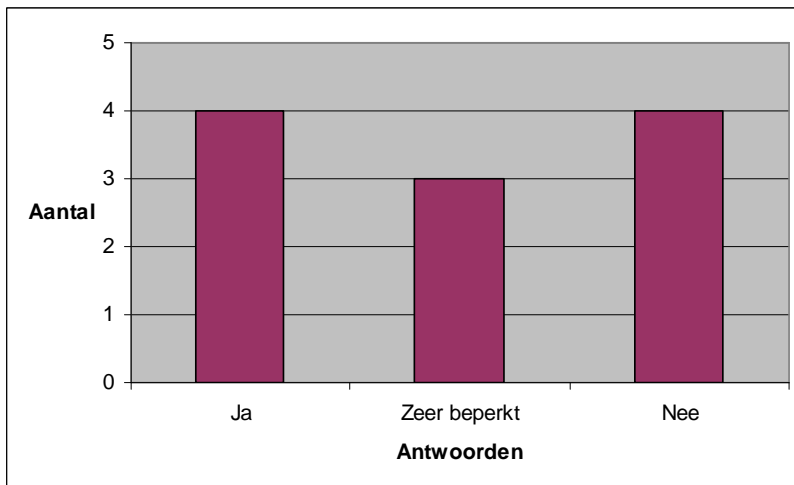
Over de implementatie van dit beleidsthema zijn zes respondenten negatief, drie maar ten dele en twee positief.

Figuur 6: Tevredenheid implementatie BBI-thema *Reductie negatieve effecten van de NL economie op biodiversiteit in het buitenland.*

c) Duurzaam gebruik van biodiversiteit

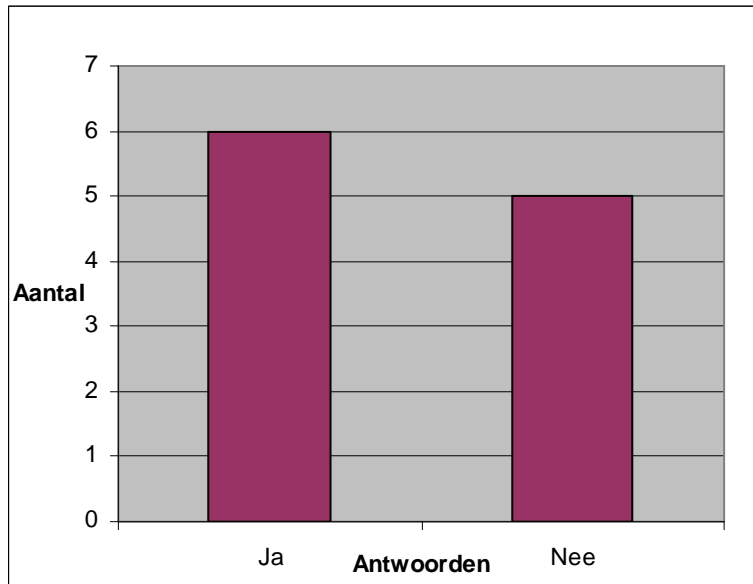
Bij dit beleidsthema variëren de antwoorden van: nee (4 x), zeer beperkt (3 x), tot ja (4 x).

Figuur 7: Tevredenheid implementatie BBI-thema *Duurzaam gebruik biodiversiteit.*

6. Heeft het BBI voor u meerwaarde ten opzichte van het staand beleid?

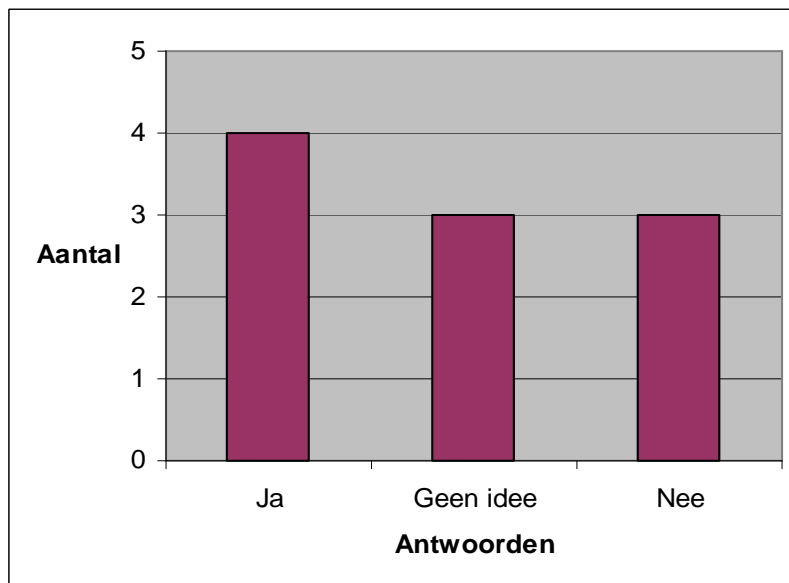
Net iets meer dan de helft van de respondenten (zes van de elf) is van mening dat het BBI een meerwaarde ten opzichte van het staand beleid heeft. De vijf andere respondenten zijn van mening dat dit niet het geval is.

Figuur 8: Meerwaarde BBI t.o.v. staand beleid.

7. Is het BBI in de praktijk richtinggevend voor het Nederlandse internationale natuur & milieubeleid?

Op deze vraag is het antwoord 4 keer ja, en verder heeft men geen idee (3 keer) of zegt men nee (3 x).

Figuur 9: Richtinggevendheid BBI voor NL internationale natuur & milieubeleid

8. Kunt u in korte bewoordingen aangeven wat er volgens u in de toekomst met het BBI gebeuren moet?

Op deze vraag is maar een zeer beperkt aantal antwoorden gegeven.

- *Beleid is goed, voortgang van de implementatie kan wellicht beter worden gemonitord en gecommuniceerd.*
- *Beter integreren in nationaal (ontvangende land) en Nederlands buitenlandsmilieubeleid.*
- *Be more integrated with Dutch funded country or regional development programs in the field. More policy oriented.*
- *Main constraint is that activities depend too much on local participation. Degradation of environment and biodiversity is very much poverty related.*
- *As this country is not a partner country of The Netherlands, the possibilities for concrete action are limited. In this country The Netherlands is in particular active in the field of timber. This has also effect on the preservation of biodiversity.*
- *BBI zou meer moeten doen aan public relations, duidelijk maken wat ze doen, waar ze voor staan en wat mensen/organisaties aan BBI hebben. Daarnaast zouden ze aan moeten geven wat de concrete resultaten (kunnen) zijn in de toekomst, wat zijn BBI benchmarks?*

7 Een nadere blik op de uitvoering van het BBI

BBI proces in het algemeen

Tussen de afronding van het Programma Internationale Natuurbescherming (1996-2000), de goedkeuring van het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal door de Tweede Kamer (mei 2002) en de presentatie van het BBI door de verschillende ministeries (mei 2003) is nogal wat tijd verstreken. Uiteindelijk hebben drie (BZ/DGIS, LNV en VROM) van de zes ministeries het BBI ondertekend en daaraan ministeriële verantwoordelijkheid verbonden.

Binnen de *organisatie* van het BBI is nauwelijks sprake van een sterke regie op het centrale niveau, maar eerder van vrijblijvende overleg- en samenwerkingsverbanden. Er is wel sprake van een interdepartementaal overleg in de stuurgroep BBI, maar hierbij zijn niet alle zes ministeries betrokken. Ook bij de toetsing, monitoring en evaluatie van het BBI zijn kantekeningen te plaatsen. Van meet af aan zijn er geen prestatie indicatoren geformuleerd waarop de voortgang van het BBI getoetst kan worden.

Bij de aanvang van het BBI was er zo'n 160 miljoen euro per jaar beschikbaar voor het internationale natuurbeleid. De verdeling van deze middelen was circa 91 % vanuit het ministerie van BuZa/DGIS, circa 6 % vanuit V&W en circa 3 % vanuit LNV, waarbij de budgettaire verantwoordelijkheid van 94% van het BBI budget bij het ministerie voor BuZa/DGIS ligt (zie Milieu- en Natuurcompendium 2003). In 2003 zijn nauwelijks extra middelen beschikbaar gesteld om de uitvoering van de prioriteitsdoelen van het BBI programma mogelijk te maken. Het was eerder een doorstart van reeds bestaande programma's. De uit de evaluatie naar voren gekomen tekortkomingen zijn echter meer terug te voeren op het gebrek aan leiding dan een gevolg van beschikbaarheid van middelen.

Er is een relatief grote belangstelling geweest voor de BBI bijeenkomsten in 2003 (120 deelnemers) en 2004 (90 deelnemers), waaronder vele leden van de Werkgroep. Ook bij de acht verschillende BBI themabijeenkomsten is de betrokkenheid van maatschappelijke groeperingen behoorlijk te noemen. Eén van de best lopende BBI themagroepen is die voor het thema bossen. Hiervoor waren structuren reeds aanwezig voor de komst van het BBI, zoals het bossenoverleg van IUCN NL en Both Ends.

Over de status van *uitvoering* van BBI activiteiten in het algemeen heerst nogal wat onduidelijkheid. Een aantal zaken over de uitvoering is al aan te geven aan de hand van de BBI beleidsmonitor die (voor het laatst) begin 2004 is gepresenteerd. Destijds verstreekte het ministerie van LNV de volgende gegevens over de uitvoering van BBI activiteiten:

Lopende activiteiten	166
Activiteiten in voorbereiding	20
Activiteiten met onbekende status	175
Vervallen activiteiten	0
Afgeronde activiteiten	16
Niet van toepassing	1
Totaal aantal activiteiten	378

Uit deze gegevens blijkt dat van 46% van alle activiteiten onder het BBI de status onduidelijk is.

Opvallend is dat van de 37 in de beleidsmonitor genoemde activiteiten onder het thema 'duurzaam gebruik: ecologisch verantwoord ondernemen', er slechts 1 activiteit in voorbereiding is en de status van 36 activiteiten onbekend is. Hieruit kan worden opgemaakt dat op het prioritaire programma-onderdeel 'het verminderen van de negatieve effecten van Nederlands handelen op de biodiversiteit in het buitenland' tot nog toe nauwelijks wordt ingezet.

Helaas geeft de beleidsmonitor geen inzicht onder welk staand beleid en welke nota acties ontwikkeld zijn. Dergelijke informatie is nodig om transparant te maken wat werkt en wat niet.

8 Discussie

De Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling heeft een evaluatie uitgevoerd over de uitvoering van het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal. Er is tevens onderzoek gedaan naar de uitvoering van de specifieke BBI prioriteitsdoelen, die de trends uit de vragenlijsten onderschrijven.

Daartoe zijn vragenlijsten opgesteld en toegezonden aan leden van maatschappelijke groeperingen en medewerkers van Nederlandse ambassades. Het responspercentage is groot te noemen (44 %), maar het absolute aantal respondenten (17 per categorie) blijft niettemin beperkt. De resultaten geven duidelijke trends aan, maar dienen met de nodige reserves geïnterpreteerd te worden.

Richtinggevendheid BBI

Het BBI is als richtinggevend voor het Nederlandse internationale biodiversiteitsbeleid bedoeld maar wordt door te weinig respondenten (zowel onder respondenten van maatschappelijke organisaties als het personeel van de Nederlandse Ambassades) als zodanig gezien en/ of ervaren. Dit terwijl de respondenten over het algemeen tevreden zijn over de beleidsthema's, ecosystemen en onderwerpen die zijn gekozen voor het BBI. De thema's sluiten aan bij wat er in het veld van belang wordt gevonden en waar men knelpunten ziet. Het wordt als positief ervaren dat een programma als het BBI is opgezet. Dat de overheid maatschappelijke organisaties en partijen actief heeft betrokken bij de formulering van het BBI wordt in dat verband positief gewaardeerd.

Er ligt een probleem met het vertalen van de beleidsvoornemens uit het BBI naar het veld (waar ondernemen we actie?, welke acties?, hoe?, met wie?, enz): de respondenten hebben er in de praktijk niet tot nauwelijks wat van gemerkt. Meer concrete actie voor het aanpakken van de mondiale biodiversiteits-problematiek vanuit Nederland is gewenst, leidend tot duurzame resultaten in het veld. Maatregelen zijn nodig die maken dat het BBI daadwerkelijk de meerwaarde behaalt die het in haar opzet beoogde. Die mogelijkheid biedt het BBI nog steeds. Al komt dat nu te weinig uit de verf.

Commitment BBI

Het BBI lijkt tot nu toe voornamelijk succes te hebben geboekt op terreinen waar men al actief was (staand beleid) en bijna niets te hebben bereikt wat uit het BBI zelf voortkomt. Bij aanvang van het programma was het activiteitschema van het BBI reeds met een jaar vertraagd. De planning is hier nooit op aangepast. Mede daardoor is er met betrekking tot de BBI prioriteitsdoelen te weinig resultaat behaald. Dit geldt in het bijzonder voor het verminderen van de negatieve effecten van de Nederlandse economie op biodiversiteit elders (de zogenaamde "footprint").

Aangezien het merendeel van het budget voor het BBI afkomstig is van BuZa/ DGIS, dienen de biodiversiteitsdoelstellingen te passen binnen de armoedebestrijdingsdoelstellingen. Hoewel het niet te ontkennen valt dat armoede en biodiversiteitsbenutting en -behoud met elkaar zijn verbonden, is deze hiërarchie niet altijd bevorderlijk voor het behalen van de BBI prioriteitsdoelstellingen. Zo hanteert de armoedebestrijding veelal een kortere termijn doelstelling dan voor duurzaam biodiversiteitbeheer wenselijk is.

Ook zouden de andere ministeries zoals EZ, V&W, OC&W en Defensie (b.v. in het kader van vredesoperaties en CIMIC) actief bij het BBI betrokken moeten worden. Dit om het beleid op een breder niveau tot prioriteit verklaard te krijgen zodat concrete resultaten geboekt kunnen worden geboekt.

Sturing

De ministeries die zich profileren op het BBI dossier zijn met name, LNV en OS. Wel moet geconstateerd worden dat de directies binnen LNV die zich rechtstreeks met economische belangen bemoeien, zoals Visserij en Veehouderij, zich weinig aan het BBI gelegen laten liggen en daar kennelijk ook niet van hogerhand op aangesproken worden. De positie van VROM behoeft verduidelijking: waar is VROM precies mee bezig? V&W lijkt zich vooral te profileren op het gebied van wetlands, maar doet in de praktijk van de afstemming binnen het BBI niet mee. EZ is in het BBI proces nagenoeg afwezig.

Er is al met al te weinig sprake van “ownership” van de biodiversiteitsagenda bij alle betrokken ministeries. Er is maar beperkt sprake van coördinatie binnen het BBI.

Zowel de repondenten van maatschappelijke groeperingen als die vanuit Nederlandse ambassades geven aan dat er een gebrek aan prioriteitstelling coördinatie en monitoring is. Er is behoefte aan meer regie op het centrale niveau en er dienen duidelijkere afspraken over verantwoordelijkheid, leiding en de te behalen doelen te komen. Er ontbreekt een heldere managementcyclus, geleerde lessen worden onvoldoende gesignaleerd en elders toegepast.

Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn het budget onder het BBI anders te organiseren, bijvoorbeeld door het onder te brengen bij één verantwoordelijke instantie. Er is eenduidig leiderschap nodig. Prioriteiten en verantwoordelijkheden moeten binnen het BBI helder af worden gesproken, etc..

Monitoring

De respondenten benadrukken het belang van prestatie indicatoren en specifieke “benchmarks” in de uitvoering van het BBI. Onbekend is welke resultaten in het verleden behaald zijn door de verschillende acties, en of dit het beoogde resultaat was.

Het voormalige Programma Internationaal Natuurbeleid (PIN) is niet naar behoren geëvalueerd. Geleerde lessen zijn dan ook onvoldoende meegenomen in het BBI. Monitoring van het BBI en bijstelling van beleid moeten veel beter

Uit een eerdere enquête onder Nederlandse Ambassades over het betrekken van maatschappelijke groeperingen bij het internationale natuurbeleid kwam naar voren dat er zeer verschillende stijlen en manieren van uitvoering zijn voor het Nederlandse staand beleid (Bánki – Werkgroep E&O 2004). Zo was de relatie tussen het ownership principe en de sectorale benadering in de ontvangende landen niet duidelijk. Officieel waren (en zijn) het de landen zelf die bepalen waar het Nederlandse geld heengaat. Het is voor betrokkenen onduidelijk hoe het BBI in deze context kan worden uitgevoerd.

In het kader van de monitoring is de BBI beleidsmonitor, waarin de voortgang van activiteiten beschreven staat, nog te weinig transparent en “up-to-date”.. Dit kan verbeterd worden door middelen, verantwoordelijkheden, doelen en tijdschema’s scherper aan te geven hoe en waaraan resultaten getoetst moeten worden. De BBI-monitor zou ieder half jaar geactualiseerd en openbaar gemaakt moeten worden.

Toekomst van het BBI

Voor de respondenten is een totaal nieuwe BBI nota geen noodzaak. De inhoud van het huidige BBI voldoet nog steeds. Het probleem zit hem in het tot uitvoer brengen van de plannen. Daarom geeft men aan dat een combinatie van het direct uitvoeren van geplande activiteiten, monitoren van wat werkt en het daarna toe -en (eventueel) aanpassen van die beproefde methodes, de toekomst moeten vormen van het BBI. Alleen dan kan er goede hoop zijn dat de door Nederland veroorzaakte achteruitgang van mondiale biodiversiteit gestopt en zelfs hersteld wordt.

9 Aanbevelingen

De hieronder genoemde aanbevelingen zijn gebaseerd op de enquêteresultaten en uitgevoerde diepteanalyses per beleidsthema. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de aanbevelingen ook de mening van de Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling weergeven.

- Het BBI is in de praktijk niet voldoende richtinggevend geweest voor het Nederlandse internationale biodiversiteitsbeleid, terwijl het dat wel had moeten zijn en daarmee meerwaarde had moeten creëren vergeleken met het bestaande beleid. Daadwerkelijke uitvoering van de prioritaire acties uit het laatste hoofdstuk van het BBI is nodig om de belangrijke meerwaarde die het document in potentie bevat te realiseren.
- De noodzakelijke bestuurlijke wil heeft ontbroken om ambtelijke schotten tussen ministeries te doorbreken. In de afgelopen periode was sprake van een zeer beperkt commitment om gezamenlijk tot goede resultaten te komen. De toppen van betrokken ministeries zouden beleid op dit terrein tot prioriteit moeten verklaren om tot concrete resultaten te komen. Ook zouden andere ministeries zoals OC&W en Defensie (b.v. in het kader van vredesoperaties en CIMIC) actief bij het BBI betrokken moeten worden. Tenslotte zouden minder gemotiveerde of zelfs onwillige directies van ministeries door de leiding van de departementen tot de orde moeten worden geroepen.
- Het BBI wordt gekenmerkt door een gebrek aan sturing en is daardoor vooral blijven hangen op overlegniveau. Hierdoor is een gebrek aan praktijkgerichtheid ontstaan en zijn maar weinig acties die onder het BBI vallen ook daadwerkelijk uitgevoerd. Voor een vervolgprogramma is het nodig een centrale regie te voeren waarbij verantwoordelijkheden helder zijn vastgelegd, er sprake is van een gemeenschappelijk budget en er duidelijke afspraken zijn over wie de voortrekker wordt per thema.
- Een goede monitoringstructuur ontbreekt in het huidige BBI. Voor een vervolg is het zaak duidelijke prioriteiten en prestatie-indicatoren op te stellen, opdat het resultaat van het BBI beter gestuurd en gemeten kan worden. Het geld uitgegeven aan het BBI maakt onderdeel uit van de 0.1% van het BBP die per jaar aan biodiversiteitsbehoud besteed moet worden. Hieruit blijkt dat ook die 0.1% (beter) moet worden gemonitord.
- De toekomst van het BBI moet niet worden bepaald door het opstellen van een nieuwe beleidsnota maar juist door het uitvoeren van de plannen die in de huidige nota worden genoemd.

10 Referenties en achtergronddocumentatie

- Bánki, O.S. – Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling (2004). Rol en ondersteuning van de (lokale) maatschappelijke groeperingen in de uitvoering van het Nederlandse internationale milieu- en natuurbeleid; een enquête onder de Nederlandse Ambassades. Intern rapport Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling – Nederlandse Commissie voor Internationale Natuurbescherming, september 2004, Amsterdam. 35 pagina's
- Bánki, O.S. – Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling (2003). Het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal; En dan nu deel II: de uitvoering. *Ecologie & Ontwikkeling*, no. 2/3., tijdschrift van het Nederlands Comité voor IUCN, Amsterdam. Pag. 7-8.
- Bie, S. de, 1995. Internationale Natuurbescherming: visie op een succesvol Nederlands programma, Uitgave Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling van de Nederlandse Commissie voor Internationale Natuurbescherming, Stichting tot Internationale Natuurbescherming, Amsterdam 1995, 23 pp. Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal 2002. Een beleidsnotitie van de ministers van LNV, BZ/DGIS en VROM.
- Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal, Stand van zaken uitvoering per september 2004 (rapportage aan de hand van de Beleidsmonitor Biodiversiteit)
- Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal, onderdeel Bossen. Stand van zaken per oktober 2005 (concept).
- Hilterman, M. & Geerling C. – Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling (2004). Het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal: tussen feit en fictie. *Ecologie & Ontwikkeling*, nr. 67, tijdschrift van het Nederlands Comité voor IUCN, Amsterdam. Pag. 20-22.
- Milieu & natuurcompendium (2003). Cijfers over het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal uit de begrotingsbehandeling 2003 <http://www.mnp.nl/mnc/index-nl.html>
- Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling (2004). *Een beknopte analyse van de voortgang van het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal 2002-2006*. Intern rapport Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling – Nederlandse Commissie voor Internationale Natuurbescherming, juni 2004, Amsterdam. 4 pagina's

Bijlage 1

Aan: De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking, mevrouw A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven;
de Minister voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de heer Dr. C.P. Veerman;
de Staatssecretaris voor Milieu, de heer Drs. P.L.B.A. van Geel.

cc: EZ, OC&W en V&W

Betreft: Voortgang van het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal (BBI)

Amsterdam, 09 november 2004

Geachte heer/mevrouw,

Namens de leden van de Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling (E&O) stuur ik u naar aanleiding van de tussenrapportage over het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal (BBI) 2002-2006, zoals in augustus jongstleden naar de Tweede Kamer gestuurd, deze brief met als bijlage een analyse over de voortgang van het BBI. Voor de Werkgroep E&O is het BBI bepalend voor het realiseren van de doelstellingen van het Verdrag inzake Biologische Diversiteit, het Nederlandse staand beleid met betrekking tot Biodiversiteit (waaronder het Regeringsstandpunt Tropisch Regenwoud) en de relevante passages in de OS-nota "Aan elkaar verplicht". Wij maken ons echter zorgen over de uitvoering, ten aanzien van:

1. Meerwaarde, integratie en coherentie: betrokkenheid van de departementen

Het BBI is het proces waarbij coherentie tussen zes Nederlandse ministeries moet ontstaan ten aanzien van het Nederlandse Biodiversiteitsbeleid en waar het BBI tegelijkertijd het platform kan vormen waar Overheid, Maatschappelijke Groeperingen en het Bedrijfsleven elkaar treffen in een gezamenlijk doel. Aan betrokkenheid van de laatste twee ontbreekt het niet; wel constateren wij dat slechts bij drie van de zes betrokken Ministeries - LNV, BZ en VROM - sprake is van actieve betrokkenheid. De andere drie ministeries, en dan met name het ministerie van EZ, tonen weinig tot geen betrokkenheid, wat in onze ogen duidt op het ontbreken van de benodigde politieke wil op dit terrein. Wij pleiten er voor dat u het belang van het BBI bij uw collega's onder de aandacht brengt.

2. Gebrek aan regie op het centrale niveau en het uitwerken van een actieplan

Een ambitieus programma als het BBI vraagt om een goed ontwikkelde managementstructuur. Op dit punt vertoont het BBI tekortkomingen. Wil de meerwaarde van het BBI tot zijn recht komen, dan zal de overheid het voortouw moeten nemen om met alle deelnemende ministeries alsook met andere partijen duidelijk afspraken te maken over verantwoordelijkheden, activiteiten en financiële middelen.

3. Het bevorderen van werkelijk biodiversiteitsbehoud

Ten aanzien van de drie speerpunten van het BBI: vermindering van de negatieve effecten van de Nederlandse economie op biodiversiteit elders, ecologisch verduurzamen van al het gebruik van biodiversiteit en ten slotte het bevorderen van beschermde gebieden, zien wij nog te weinig

resultaat. Wij dringen aan op een uitvoeringsplan voor Ecologische Netwerken, beschermde gebieden en biodiversiteitsbehoud. Tevens dringen wij aan op een uitvoeringsplan en een trekkersrol van EZ zowel als van VROM ten aanzien van de doelstelling van het verminderen van de negatieve effecten van de Nederlandse economie op biodiversiteit elders.

Wellicht ten overvloede, wij zijn, als Werkgroep E&O, ten allen tijde bereid mee te denken over een goede uitvoering van het BBI.

Hoogachtend,

Dr. ir. C. Geerling, voorzitter

Bijlage 2

Ministerie van
Buitenlandse Zaken

Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling
Voorzitter Dr. ir. C. Geerling
Plantage Middenlaan 2B
1018 DD Amsterdam

Directie Milieu en Water
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Datum 25 februari 2005
Kenmerk DMW/NE-164/05
Blad 1/2
Bijlage(n)
Betreft Voortgang van het Beleidsprogramma
Biodiversiteit Internationaal (BBI)
C.c. EZ, OC&W, V&W, LNV, VROM, DES

Auteur J..J.P.M. Lubbers
Telefoon (070) 348 5167
Fax (070) 348 4303
Jos.lubbers @minbuza.nl
www.minbuza.nl

Zeer geachte Heer Geerling,

Bij deze dank ik u voor de brief van 10 november j.l. met uw analyse en aanbevelingen over de voortgang van het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal (BBI). De door u aangegeven zorgpunten zijn van groot belang voor een verdere versterking van de uitvoering van het BBI. Het BBI is voor het kabinet het kader van de Nederlandse inspanningen op internationaal biodiversiteitsbeleid en het kabinet zet in op een daadkrachtige uitvoering van het BBI. In 2005 zal er een mid-term review van het BBI plaatsvinden.

Hierbij mede namens mijn collega's van LNV en VROM mijn reactie op uw drie punten van zorg.

1. Meerwaarde, integratie en coherentie: betrokkenheid van de departementen. Het BBI beoogt meerwaarde te bereiken door uitvoering, integratie en coherentie van activiteiten en door met zes departementen gezamenlijk op te trekken. Daarbij heeft de Minister van LNV de leiding over het beleidsproces. Voor het internationale overlegkader wordt coherentie van beleid nagestreefd. Dit betreft het brede kabinetsbeleid en waar relevant treden de betrokken ministers gezamenlijk of in nauw overleg op. De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking is door inzet van de financiële middelen namens de overheid verantwoordelijk voor een aanzienlijk deel van de uitvoering van het BBI. Echter de overheid alleen is niet in staat de doelstellingen van het BBI te verwezenlijken. Voor de uitvoering van het BBI zijn

door LNV BBI-themagroepen ingesteld waaraan de betrokken ministeries, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven steeds meer betrokkenheid tonen om een aandeel in de uitvoering te leveren. Met het opzetten van Public Private Partnerships wordt hier ook invulling aan gegeven. De Transitie duurzaam gebruik biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen dient betrokkenheid van maatschappelijke partners verder te vergroten en lessen op te leveren voor een verduurzaming van het gebruik van biodiversiteit. De transitie vergroot ook de actieve betrokkenheid van de door u genoemde ministeries van OCW, V&W en EZ. In dat proces spelen de natuurlijke maatschappelijke partners van die ministeries een belangrijke rol.

2. U geeft aan dat er een gebrekkige regie is op het centrale niveau. De doelstellingen van het BBI zijn onder regie van LNV in een monitoring model uitgewerkt met activiteiten, te behalen resultaten en verantwoordelijken. Dit is ook door de ministeries verder uitgewerkt in hun Memories van Toelichting. De capaciteit en middelen die de overheid ter beschikking staan zijn beperkt. Mede op basis van de binnenkort uit te voeren evaluatie van het BBI zal worden vastgesteld hoe aan verdere uitvoering en opvolging van het BBI vorm gegeven dient te worden.

3. Het bevorderen van werkelijk biodiversiteitsbehoud. De monitor BBI laat zien dat vele activiteiten ter hand zijn genomen. Het betreft vaak activiteiten voor het duurzaam gebruik van biodiversiteit die ten goede komen aan de armste bevolkingsgroepen. In toenemende mate worden activiteiten in ecoregionaal verband opgepakt en wordt bijgedragen aan het in stand houden of rehabilitatie van ecologische netwerken. Met het besef dat het verlies aan biodiversiteit nog steeds toeneemt en dat programma's als het BBI nog onvoldoende oplossing bieden is de Transitie biodiversiteit gestart. Binnen het transitieproces wordt gezocht naar innovatieve samenwerkingsmogelijkheden en oplossingsrichtingen om de doelstellingen uit het NMP4 binnen bereik te brengen, de WSSD millenniumdoelstellingen op het gebied van biodiversiteit te helpen realiseren en het BBI in een lange termijn perspectief te plaatsen.

Ervan uitgaande dat u de doelstellingen van het BBI nog steeds onderschrijft, nodig ik U van harte uit om daaraan vanuit uw belangrijke werkgroep een bijdrage te blijven leveren.

Met vriendelijke groet

A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven

Kenmerk DMW/NE-164/05
Blad 2/2

Bijlage 3

Vragenlijst voor leden van maatschappelijke groeperingen

Algemeen:

1. Bent u op de hoogte van het BBI?
2. In welke context bent u in aanraking gekomen met het BBI: is dit alleen op overlegniveau of ook op uitvoeringsniveau?

Organisatie van het BBI:

3. Wat is uw mening over de organisatie van het BBI?

Oordeel: 1-10 (1=slecht, 10=uitstekend)

Uitleg:

4. Wat is uw mening over de betrokkenheid en afstemming van de betrokken ministeries (bijv: zijn alle ministeries wel betrokken en indien niet, waarom niet? Wordt er samengewerkt of juist niet? Etc.)

5. Heeft u het idee dat de betrokken ministeries zich voldoende kunnen uiten binnen het BBI?

Oordeel: 1-10 (1=onvoldoende, 10=voldoende)

Uitleg:

6. Wat is uw mening over de inschakeling van relevante maatschappelijke sectoren:

- a. Zijn zij voldoende geïnformeerd over het BBI

Oordeel: 1-10 (1=onvoldoende, 10= voldoende)

Uitleg:

- b. Zijn zij betrokken bij de uitvoering van het BBI

Oordeel: 1-10 (1=onvoldoende, 10= voldoende)

Uitleg:

7. Hoe is de coördinatie van de uitvoering van het BBI

Oordeel: 1-10 (1=slecht, 10=uitstekend)

Uitleg:

8. Wat is uw mening over de wijze waarop de prioriteiten zijn vastgesteld gedurende de BBI thema overleggen?

9. Heeft u een voorstel voor enige verbetering voor een dergelijke prioritering?

Inhoud:

10. Vindt u dat wat betreft de beleidsvelden
- a. De juiste thema's zijn gekozen in het BBI (svp beargumenteer)?
Oordeel: 1-10 (1=verkeerde, 10=goede)
Uitleg:
- b. De juiste ecosystemen zijn gekozen (svp beargumenteer)?
Oordeel: 1-10 (1=verkeerde, 10=goede)
Uitleg:
- c. De juiste onderwerpen aan de orde komen op het terrein van kennis en educatie?
Oordeel: 1-10 (1=verkeerde, 10=goede)
Uitleg:
11. Hoe komt het op u over dat er bij het opstellen van het BBI in feite geen evaluatie is geweest van het PIN?
12. Hoe verhoudt in uw mening het staand beleid zich tot de problematiek in het veld?
Oordeel: 1-10 (1=slecht, 10=uitstekend)
Uitleg:
13. Vindt u dat Nederland in die regio's zit, waar het gezien de economische druk op internationale biodiversiteit zou moeten zitten?
Oordeel: 1-10 (1=niet in goede regio's, 10=in goede regio's)
Uitleg:
14. In hoeverre bent u van mening dat de plaatsen en onderwerpen waar Nederland in het kader van internationale biodiversiteit en natuur en milieuzaken aandacht aan kan geven, gereguleerd is door inhoudelijke motieven en in hoeverre door mechanismen van uitvoering (bijvoorbeeld landenlijst DGIS)?
15. Bent u van mening dat het BBI waarlijk een gezamenlijk standpunt van Nederland is ten opzichte van nationale en internationale biodiversiteitzaken?
Oordeel: 1-10 (1=nee, los zand, 10=ja, gezamenlijk)
Uitleg:
16. Kunt u punten van verbetering aangeven?
17. In hoeverre brengt het BBI conflicterend beleid aan het licht en in hoeverre zijn acties gericht op het neutraliseren of juist versterken van verschillende beleidsdoelen?

18. Zijn naar uw mening per beleidsveld

a. De acties voldoende concreet geformuleerd?

Oordeel: 1-10 (1=niet concreet, 10=concreet)

Uitleg:

b. De beoogde resultaten voldoende helder?

Oordeel: 1-10 (1=vaag, 10=helder)

Uitleg:

c. De acties in uitvoering genomen?

Oordeel: 1-10 (1=helemaal niet, 10=jazeker)

Uitleg:

d. Welke andere acties had u liever opgenomen gezien?

e. Zijn de acties ook afgerond?

Oordeel: 1-10 (1=onafgerond, 10=afgerond)

Uitleg:

f. Is het resultaat in overeenstemming met wat werd beoogd?

Oordeel: 1-10 (1=helemaal niet, 10=jazeker)

Uitleg:

19. Bent u van mening dat de acties die het BBI voorstelt, zijn voortgekomen vanuit een duidelijke objectieve analyse van de problematiek?

Oordeel: 1-10 (1=helemaal niet, 10=jazeker)

Uitleg:

20. In hoeverre bent u van mening dat acties van het BBI zijn gestoeld op een bewezen aanpak die tot resultaten leidt?

Oordeel: 1-10 (1=ongefundeerd, 10=gefundeerd)

Uitleg:

21. In hoeverre bent u van mening dat de acties een vernieuwend karakter hebben?

Oordeel: 1-10 (1=niet vernieuwend, 10=vernieuwend)

Uitleg:

Relatie BBI met uw werk:

22. Op wat voor manier betreft u het BBI in uw werk?

23. Indien u het BBI niet betreft in uw werk, waarom dan niet?

24. Welk beleidsveld (thema, ecosysteem, kennisveld) van het BBI heeft betrekking op uw werk?

25. Kunt u één of twee concrete voorbeelden noemen waar het BBI ondersteunend is geweest in uw werk?

26. Of omgekeerd kunt u voorbeelden noemen waar het BBI negatief voor u gewerkt heeft?
27. In welk opzicht stimuleert, helpt, ondersteunt, en/of verstevigt het BBI uw werk?
28. Heeft u enig idee/inzicht over het budget van het BBI, of dit gehaald wordt, en op welke manier gelden besteed worden?
29. Bent u van mening dat het BBI de mogelijkheid biedt om de internationale natuur en milieuproblematiek op een efficiënte wijze aan te pakken, met andere woorden, is dit programma richtinggevend?

Oordeel: 1-10 (1=niet richtinggevend, 10=richtinggevend)
 Uitleg:

Tot slot:

30. Wat is uw eindoordeel over het BBI ?

Oordeel: 1-10 (1=slecht, 10=uitstekend)
 Uitleg:

31. Wat is uw mening over wat er nu moet gebeuren met het BBI?

32. Kunt u aangeven waar volgens u de meerwaarde van het BBI in kan zijn?

33. In hoeverre bent u van mening dat deze meerwaarde op het moment ook gehaald wordt?

Oordeel: 1-10 (1=wordt niet gehaald, 10=wordt gehaald)
 Uitleg:

34. Kunt u aangeven op welke wijze deze meerwaarde versterkt zou kunnen worden en wat de verschillende rollen van overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke groeperingen hierin kunnen zijn?

35. Welke acties strekt u tot aanbeveling (graag toelichting van uw mening):

- a. Het opstellen van een nieuwe nota, want het BBI is onvolledig;
- b. Uitvoering van bestaande acties;
- c. Evaluatie van de efficiëntie van het staand beleid in verhouding tot problematiek in het veld en daarna herformulering van acties voor uitvoering.

Bijlage 4

Vragenlijst voor medewerkers van Nederlandse ambassades

Naam:

Functie:

themadeskundige milieu / landbouwattachee / medewerker milieu onderdeel van een andere portefeuille / anderszins, te weten:

Land:

(Naam, functie en land zijn alleen voor gebruik binnen de Werkgroep Ecologie en Ontwikkeling. De enquête is anoniem.)

1. Bent u bekend met het Beleidsprogramma Biodiversiteit Internationaal ja/nee*
2. Hebt u in uw werk profijt van het BBI ja/nee*
3. Sluit het BBI aan bij de problematiek die u in land waar u werkt aantreft? ja/nee*
indien mogelijk kort de thema's noemen waarbij het aansluit:
4. Loopt de implementatie van de drie beleidsvoornemens, van het BBI in het betreffende land / regio waar u werkzaam bent naar wens? ja/nee*
S.v.p. kort specificeren naar beleidsvoornemens:
 - a) ecologische netwerken; ja/nee*
 - b) reductie negatieve effecten van NL economie op biodiversiteit elders; ja/nee*
 - c) duurzaam gebruik van biodiversiteit ja/nee*
5. Heeft het BBI voor u meerwaarde ten opzichte van het staande beleid? ja/nee*
6. Is het BBI in de praktijk richtinggevend voor het Nederlandse internationale natuur & milieubeleid? ja/nee*
7. Kunt u in korte bewoordingen aangeven wat er volgens u in de toekomst met het BBI gebeuren moet?

*Gaarne doorhalen wat niet van toepassing is.

Algemene op- of aanmerkingen:
